

TRIBUNA POPORULUI

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jum. an . . . 2 Cor. | Pe un an . . . 10 cor.
Un număr 4 fileri.

Apare în fiecare Duminecă.

Redacția și Administrația: Strada Deák Ferenc 20.
Inscripțiile se primesc la administrație. — Manuscrisurile nu se înapoiază. — Telefon pentru oraș și comitat 502.
Mușumile publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fil.

Ce rost au lucrările pământului.

Ori cine știe, și nu de acuma, că plantele cresc și rodesc bine numai în pământul arat, grăpat, etc.; dar pentru ce și cum e lucru mai puțin cunoscut și la noi în țară în deosebi, pare a fi o taină nepătrunsă chiar și de mulți a căror datorie sau meserie ar fi să știe și să facă pe alții să știe ce rost au lucrările agricole.

Ce deosebire să fie oare între pământul nelucrat și cel arat sau sfărâmat cu hârlețul sau sapa?

Invățătul francez Dehérain a făcut cercetări asupra pământului arat și lucrat, în asemănare cu cel nelucrat și a aflat că pământul, lucrat cu îngrijire cu sapa, cuprinde 450 de centimetri cubi de aer la litru de țernă sau 45%. În pământul lucrat cu plugul a aflat de la 30 la 40% aer. Pământul de câmp nelucrat, țelină, sau de pădure, care n'a fost nici odară arat etc cuprinde 20% aer.

Deci nu aerarea pământului poate fi scopul săpatului sau aratului.

Aerul pătrunde cu ușurință prin pământ, și scopul săpatului nu poate fi pătrunderea aerului până la rădăcini.

Nu numai în pământurile cu totul pline de apă, aerul nu mai poate pătrunde, și de aceea plantele să înăbușe. Aceste pământuri prea apoase au nevoie să fie scurse prin șanțuri, așa ca să aibă apă destulă, dar să poată pătrunde și aerul în voie.

Lucratul pământului are de scop să asigure provederea cu apă a plantelor.

Să luăm pe rînd lucrările ce să fac după seceratul grîului. Întâiu se face o arătură al cărei scop e, pe de o parte desrădăcinarea buruienilor, iar pe de alta să înceapă provederea pământului cu apă. În adevăr pământul bătut al holdei de grîu nu mai lasă să pătrundă apa, deci aratul, sfărîmînd scoarța cea tare, ușurează pătrunderea apei de ploii. Apoi pământul mărunțit prin lucru poate cuprinde mai multă apă în sine decât cel învârtoșat și bătucit. Pământul lucrat nu numai că ține în el mai multă apă, dar și lasă să treacă mai multă, așa ca să se adune în păturile mai adânci. Prin pământul mărunțit și nebătucit apa trece, pe lângă că-l umple, pe când prin cel bătucit nu poate trece, ci stă de face băltoace până se evaporază.

Această pătrundere a apei e folositoare atât pentru că va fi trebuitoare rădăcinilor lungi ale grîului sau legumelor la vreme de secetă, dar ușurează și arătura adâncă de toamnă, adică ogoritul.

Dar această însușire a pământului lucrat are și un rău: apa, când lunile Iulie, August, Septembrie sunt prea ploioase, duce cu sine prea la adânc. Iată de ce e de folos a sămăna după grîu în urma unei arături puțin adânci muștar sau mazărice. Acestea cresc repede, împiedecă pierderea sărurilor pământului și, îngropîndu-le verzi, îngrașă minunat pământul.

așa că pe același ogor se poate sămăna din nou grîu. Muștarul costă mai ieftin, dar îngrășeminte mai bogată dă mazăricea.

Arătura făcută în miriște îndată după secere trebuie să fie numai de 5—6 centimetri de adâncă, iar arătura de toamnă trebuie să fie de 15—25 de centimetri.

După arătura cu plugul rămân brazdele răzimate unele de altele și toate acestea trebuie să fie mărunțite și sfărîmate cât mai bine, pentru că altfel ar fi ogorul bulgăros, nu s'ar putea sămăna cu mașina și nici cu mîna, căci boabele ar cădea în găuri, s'ar împrăstia neregulat și ar ieși rău. Apoi brazdele fiind rău legate cu pământul de sub ele, apa nu se poate urca în ele din adîncime.

Dar ce rost are indesarea păturei de de-asupra a ogorului cu tăvăluci grei după ce sămănam? Nu se strică tocmai această prețioasă însușire a pământurilor mărunțite și lucrate adînc?

Da, se strică și cu scop, căci pentru a se face încoțirea trebuie să fie destulă umezală, deci trebuie să se păstreze cât mai multă în această pătură în care se află sămăna.

Dacă lăsăm neapăsată pătura de-asupra, boabele nu pot fi cuprinse de umezală din toate părțile, căci pământul fiind înfoiat, boaba se atinge numai ici și colo cu fire de țernă, și se moaie încet. Turtind pătura aceasta, alungăm aierul deci apa e mai îmbelșugată, nu se pierde prin

De demult...

Era odată ca niciodată, pe vremea când umbra Dumnezeu și Sfântu Petru pe pământ, un om sărac, sărac lipit pământului. Era tăietor de lemne și stetea într'un bordei la marginea unei păduri: mari și întunecoase, așa de întunecoase că, cum intrai puțin înăuntru ei, nu mai vedeai decât întunerec, întunerec ca în iad și nu mai știai pe unde să ieși. De aci tăia omul nostru lemne și le ducea la țîrg, abia scoțîndu-și cu ce să trăiască de azi pe mâine. Era însă un om bun, milostiv și cinstit ca nici unul altul, așa că i-se dusesse vestea în tot țîrgul.

Era într-o zi de sfârșit de toamnă, soarele sfințise și tăietorul cu femeia lui steteau la masă în sărăcăciosul lor bordei. Vântul sufla groaznic afară și urla prin hornul stricat al bordeiului. Așa bătea de două zile un vînt rece și uscat, ce venea dinăuntru pădurei. Se făcuse frig, se prevestea a minsoare...

Se întunecase de mult, începuse să ningă, vîntul se mai liniștise. În bordeiu ardea un foc, ce răspîndea mai mult fum decât căldură, o candelă, ce era aproape să se stingă, îl lumina. Tăietorul obosit de munca de peste zi își făcea rugăciunea și era gata să se culce.

În acest timp Dumnezeu și Sf. Petru, ce umblaseră toată ziua, erau morți de oboseală și înghețați de frig. Se înnoptase și nu găseau nici un adăpost. Iată că din depărtare văd lumina din bordei și o iau într'acolo. Cum ajung bat la ușă: booo, booo.

— Te rugăm pentru găzduire în timpul nopții, zise Sf. Petru tăietorului ce deschise; suntem înghețați de frig și morți de foame. Fii bun și ne primește.

— Poștiți oameni buni, răspunse tăietorul, dar sunt sărac și n'am decât un pat și ăla de mușce, mîncare am și mai puțină, dar cât mi-o dat Dumnezeu vă dau și eu dîoastră.

Îi înduioșară vorbele tăietorului; Dumnezeu îl uitase nerăsplătit, dar acum îi venea și lui rîndul. Intrară în bordei și să așezară înaintea vîtrei ca să se desmorțească de frig. Tăietorul dîrețică patul și-l făcu pentru cei doi străini. Femeia lui puse la foc o oală cu cartofi. Dumnezeu și Sf. Petru să mai desghetară și se uitau prin bordei. Era sărăcăcios însă curat; toate lucrurile erau oșezate la locul lor, se vedea că de colo că femeia era harnică. Tăietorul deși slab de muncă și de mîncare proastă, citea pe fața lui acea bunăvoință ce o au toți oamenii buni și milostivi.

Cînd fu gata mîncarea, Dumnezeu și Sf. Petru se așezară la masă și mîncară cu poftă, căci erau flămânzi.

— Poștiți le zise tăietorul după ce mîncară, culcați-vă în patul nostru că noi o să dormim pe lavița cea din colț. Sunteți obosiți de drum și mai este o bucată bună de aci până la țîrg, bareu să vă odihniți cum se cade. Dumnezeu și Sf. Petru îi mulțămîră și se așezară în pat, unde adormiră numai decît de obosiți ce erau.

Vîntul încotase, zăpada cădea meru se așternuse de-o palmă.

Cum se sculară a doua zi de dimineață, mulțămîră bunului tăietor, și se pregătiră să plece.

Sf. Petru nu se îndură să plece fără să respălătească cu ceva bunătatea tăietorului. Dar nu avea bani, căci pe vremea aceea nu erau bani și așa îi dădu un fluieraș.

— Ține acest fluieraș, îi zise Sf. Petru, și cînd vei avea vre-o dorință, cîntă puțin cu el și ți-se va împlini numai decît: păzește-te însă să nu te folosești rău de el și mai ales să ai milă de săraci. Zicînd acestea plecară.

Cînd nu se mai văzură, tăietorul intră în bordei cu fluierașul în mîna. Nu-i venea să creadă că fluierașul să aibă atîta putere. Nu știa că cei doi oameni erau Dumnezeu și Sf. Petru.

Se lăsase un ger de-ți tăia răsuflarea și căzuse multă zăpadă, îi era greu să se ducă cu lemne la țîrg și să-și ia ceva de mîncare. Decodată îi veni în minte cuvintele bătrînului: „Dacă ai vre-o dorință cîntă cu acest fluieraș și ți-se va împlini!” Cum să nu am, își zise în sine cînd n'am ce mîncea astăzi. Dar nu-i venea să creadă că fluierașul să aibă atîta putere. Încercă și toate astea și cîntă... Rămase ca trîznit! În mijlocul bordeiului era acum o masă acoperită cu o învelitoare albă ca zăpada de afară și pe ea toate bunătățile. Stetea nemîșcat și nu-i venea să creadă ochilor. Femeia lui tocmai intra cu lemne să puie pe foc. Să miră și ea, atîta bine focul ei se așezară la masă. Nu mai mîncaseră de cînd erau așa bunătați.

Încredințați de puterea fluierașului, începuseră să cînte înainte și să ceară tot ce-i trecea prin cap. În locul bordeiului făcu să se clădească o casă mare și frumoasă. Să îmbrăcase cu haine noi, pe soție asemenea și iată că avea tot ce-i trebuia. A-

evaporare și din adâncime vine în sus mai ușor.

Dar la ce folosesc prășiturile ce se fac după ce plantele au răsărit? Unii au crezut că's pentru a desființa această bătuire a păturei de pe de-asupra. Numitul învățat francez a arătat că asemenea lucrare nu folosește mai de loc într'un pământ nesămănat. Pe când folosesc în cele sămănate. Cum? Nimicind buruienile, cari dacă le lăsăm, pe lângă că se hrănesc din acelaș pământ ca și plantele folositoare, dar mai ales consumă apa, de care au atâta nevoie sămănturile și de la care atîrnă bunătatea recoltelor. Să nu se crează că răul ce-l fac buruienile consumând apa e mic; căci dimpotrivă e foarte mare, știut fiind că plantele sorb din pământ și aruncă în atmosferă câtâmi foarte mari de apă.

Iată de ce prășiturile folosesc nimicind niște meseni lacomi, cari se așează cu îndrăzneală la aceeaș masă cu plantele cele folositoare, ba încă brâncindu-le în lături.

Acum vedem ce rost au lucrările de tot felul la cari supunem pământul și va putea ori cine înțelege de ce nu avem drept să așteptăm recolte bogate, dacă, pe lângă altele, nu vom ara la vreme și bine, dacă nu vom grăpa și sfărma bulgării, dacă nu vom tăvălugi după sămănat etc.

Ce folos dacă vom gunoia, ce folos dacă vom pune sămănta aleasă, dar nu vom lucra pământul bine și nu vom stîrpi buruienile?

Probabila nimicire a mandatului dela Orăștie. Corespondentul nostru din Budapesta află din izvor acreditat că murdarul mandat dela Orăștie al jidanului Farkas Pál va fi nimic, după ce dovezile produse în petiția alegătorilor români s'au adevărat pe de-antregul. Desbaterea petiției s'a început în fața Curței de Casație în 30 Ianuarie, n. Din acelaș izvor află corespondentul nostru, că mai mulți inși din agenții electorali ai lui Farkas Pál vor fi osândiți pentru nelegiuirile lor la pușcărie.

junsese cel mai bogat om din acel ținut, căci ușor îi era să aibă orice lucru ce-l voia.

Dar bogăția îi luase mințile, în loc să-l facă mai bun, din potrivă el devenea mai rău, uitase pe săraci, par'că ar fi fost bogat de când lumea, uitase cuvintele bătrînului: „să ai milă de săraci”, uitase tot, îi perise cinstea de odinioară.

Trăia ca un împărat în palatele lui, poftea la masă pe toți bogații din ținut, i-se părea că era pe deplin fericit. Într'o seară poftise lume mai multă ca ori când. Tot palatul era luminat ca Je serbătoare, căci era ziua numelui stăpânului.

Toți se ospătau și desfătau înăuntru, dar nici unul nu se gândea că alții n'au poate nici ce mănca. Stăpânul mai puțin se gândia, cu toate că știa mai bine ca toți ce e suferința.

Era tocmai un an de când Dumnezeu și Sf. Petru trăsese la el. Era un ger uscat, zăpada scărpa sub picioare, luna trimitea raze argintii, ce făceau să selipească fulgii pîrînd un covor de diamante. Când și când se auzia câte un urlet prelung și ascuțit; erau lupii, ce eșiseră după pradă. O liniște ca de pe mormânt învăluia totul. Numai în depărtare lucea ceva. Erau palatul răietorului în care toți bogații se strînseseră să petreacă.

Săracii veniseră și ei să se înfrupte cu ceva dela ospățul cel mare, dar nemilosul stăpân pusesse slugile să-i gonească, ca să nu stângonească pe moșafiri din plăcerile lor.

Tocmai în acest timp Dumnezeu și Sf. Petru se întorceau din călătorie. Fuseseră prin lume, unde văzuseră și bine și rău, dar mai mult rău

Perechea regală a Angliei la Majestatea Sa. Din Viena se anunță: La 1 Maiu va sosi la Viena Regele Gheorghe al Angliei cu soția sa pentru a face o vizită Maj. Sale.

Primirea înalților oaspeți va avea loc în Hofburg. Ambasada Angliei va da în onoarea Suveranilor un prânz de gală, la care vor fi invitați toți diplomații din Viena.

Congregația comitatului Sibiu. Congregația ordinară de iarnă a comitatului Sibiu a fost convocată pe ziua de 5 Februarie n.

Alianța Justhiștilor cu social-democrații. Partidul social-democrat din Budapesta a convocat pe Marți seara mai multe întruniri publice, la cari au luat parte și fruntașii partidului justhist pentru a face propagandă cât mai întinsă în favorul votului universal, egal și secret.

După întrunire, asistența de mai multe mii a mers în fața clubului justhiștilor, unde i-a făcut ovații lui Justh.

Mulțumind pentru aceste ovații, Justh a atacat guvernul contelui Khuen-Hédervary, declarând că el Justh și partidul lui sunt hotărâți să pună capăt sistemului politic de azi, care dă țara pe mâna oligarhiei și plutocrației.

Justh a încheiat cu declarația că în această țară nu va fi pace, până nu se va introduce votul universal, egal și secret.

Nouii încercări de pace între guvern și opoziție. În cercurile politice încep să circule din nou zvonuri despre încercările guvernului de a ajunge la o înțelegere oarecare cu opoziția. Faptul că aceste încercări de pace se urmează între oamenii guvernului și Apponyi, Andrássy, Kossuth, iar nu cu Juszt, șeful adevăratului partid opoziționist pare a adevări zvonul că aceste încercări urmăresc ținta de-a izola partidul justhist, care singur dintre toate partidele ungurești cere votul universal.

Despre Apponyi, Andrássy și Kossuth știe toată lumea că sunt dușmani ai votului universal, pentru că prin introducerea lui ar câștiga oarecari drepturi și Români. O declarație făcută de contele Andrássy ne dovedește, însă, de-adreptul că împăcarea, dacă se va face, va fi plătită cu părăsirea votului universal.

decât bine. Ajutaseră pe cei săraci și buni, pe orfani și văduve și pedepsiră pe cei răi și nemilostivi, și întorceau acum mai mult nemulțumiri decât mulțumiri.

Cum treceau pe lângă pădurea cea mare, recunoscuseră locul, și căutară bordeiul unde traseră noaptea, dar nu-l mai găsiră. Voiau să vadă dacă omul cel sărac de odinioară mai era tot așa de milostiv și dacă s'a ținut de cuvânt. Dumnezeu, care știa ce făcuse tăietorul, zise lui Sf. Petru:

— Petre! omul tău mi-se pare că nu s'a ținut de cuvânt; ia uită-te ce casă și-a făcut și cum gonește pe săraci.

— Văd Doamne că m'am înșelat, dar nu e nimic, căci am să-i dau o învățătură s'o ție minte.

Zicând acestea intrară în curtea casei, iar stăpânul recunoscându-i îi pofti la masă.

— Am mâncat la tine, răspunse Dumnezeu, când erai milostiv față cu cei săraci; acum nu mai mâncăm căci n'o faci aceasta din bunătațe, ci din datorie.

— Ți-ai ținut cuvântul de minune, adăogă Sf. Petru; am să-ți cânt și eu un cântec pe care nu l'ai mai auzit. Zicând acestea, scoase un fluieraș la fel cu cel pe care îl dăduse, și cântă. Ca prin minune, casa, oaspeții, tot pieri, iar cei doi oameni rămăseră în fața sărăcăciosului bordeiu mărniți până în adîncul sufletului.

Părea că așa a fost de când lumea, așa perise de repede toate bogățiile, dar se mai mîngăia puțin, căci învățase un lucru: „Să ai milă de săraci”!

Dimitrie Goșescu.

Justh întâlnindu-se cu contele Andrássy, i-a zis:

— Inzadar încercați să ne izolați! Noi vom urma lupta fără contenire!

Din votul universal totuș nu se va alege nimic! i-a observat contele Andrássy.

— Iar fără votul universal nu va fi pace! a răspuns Justh.

Încercările deocamdată se mărginesc la consfătuiri — cu dușmanii votului universal.

O pildă de mândrie.

Nouă flăcăi osândiți pentru tricolor.

— De pe Valea Crișului-alb. —

În legătură cu cele publicate în prețuita noastră foaie „Tribuna Poporului” în Nrul din 10 Decembrie 1911, — cum lădecă esmisul Protopreturii din Borșșeșeș, cu un sergent de jandarmi au confiscat cocardele și primele tricolore de pe piepturile voinicilor călușeri din Zeldișiu (comitatul Aradului), cu ocaziunea unei petreceri dată în Gurahonțiu în 26 Noembrie 1911 — constatăm cu mult regret că volnicia acestor „pașe” ai administrației a ajuns până acolo, că cei nouă falnici și neîntimidați flăcăi din Zeldișiu: Ioan Vesa, Antoniu Lung, Nica Lung, Constantin Groza, Ioan Groza, Stefan Olar, Maxim Groza, Petru Groza și inv. Savu Dorca, au fost puși sub acuză ca agitatori contra Statului, și în 10 l. c. au fost purtați pe la Protopretura din Borșșeșeș, unde fiecărui i-a croit o pedeapsă de câte 20 cor. în bani și câte 2 zile temniță.

Iată dar că la „pacea cu Români” după care părintele Mangra și mulți alții asudă, — d. Hajdu, al doilea Protopretor din Borșșeșeș — a mai țesut un fir de destrămăre.

Șvabul — Nigreisz dela Protopretură — rîde în punni cugetând că va ajunge undeva de notărășel pe la noi, dar bine și-a așternut, căci majoritatea în cercul nostru protopretorial constă din Români; lingă-să deci pe buze.

Domnul notar Arkosy din Gurahonțiu — care încă era odată un fițangău pe la Protopretură — încă a luat notă că „patria e salvată de pericol”, dar pentru cooperarea sa la această minunată procedură administrativă îi atragem atențiunea că: „Într'un loc dai și într'alt creapă”.

Zeldișenii au cam arătat de mult că: „lupul nu se sperie cu pielea de oaie” iar acuma la investigație au declarat că: „în temniță, în America și chiar în iad sunt gata a merge pentru eluptarea drepturilor lor”; în piepturile lor bate un suflet românesc și în vinele lor curge un sânge de Traian.

Când se reîntorceau flăcăii noștri dela locul de osândă — din Borșșeșeș — îi priveam din depărtare că erau mai mândri și mai oțeliți, iar văzduhul clocotea de o cântare ce armonios eșia din nouă piepturi de Român, și din care puteam desluși versul:

„Curaj și vîrtute cu voie de fer
Românul acestea le are din ceriu —
Și astfel de arme până-i suporta
Mai crezi tu Române că nu-i triumfa”.

Noi ceice ascultam am rămas emoționați de dulcea lor voce, care din depărtare vibra prin aier până la auzul nostru; — le-am trimis salutul nostru la care s'au alăturat toți Românii de bine de pe valea Crișului, — zicându-le:

„Să trăiți voi frați Zeldişeni!” — cari de repetite ori ați trecut prin astfel de calamități, ați înfruntat furtunile, ați călcat peste urgia străinilor și ați rămas fala neamului nostru de pe Crișul-alb.

Impotriva judecății prea puternicilor șefi administrativi dela Borosșeș s'a anunțat apel.

Sfârșitul?! noi îl așteptăm cu sânge rece, cei nouă flăcăi însă cu inimă caldă și cu suflet liniștit achitându-se că ei merită numele de „Român” care-l poartă.

Gurahonțiu, 27 Ianuarie 1912.

Cares,
de lângă Criș.

Din țara întunecimei.

Jandarmii făcând nelegiuire unui preot român din Bihor și profanând crucea și credința noastră.

O faptă de o îndrăsneală fără seamăn a fost săvârșită în ajunul Bobotezii de către niște brute de jandarmi din Bihor. Fapta în sine e atât de revoltătoare, atât de barbară și neghioabă, încât ea va trebui să stârnească uimire și indignare pretutindeni unde va ajunge vestea ei. Ea este un atentat împotriva bisericii și a obiceiurilor noastre creștinești puse sub scutul legilor țării și a fost îndurată de părintele Gheorghe Molnariu din Beliu (Bihor), care ne-o povestește în chipul următor:

Măhnit și scârbit de procedura jandarmilor dela noi din Beliu, aduc la cunoștința mareșului public și în special a deputaților noștri un caz fără păreche în nesfârșita serie de nelegiuiri ce avem să îndurăm din partea reprezentanților stăpânirii. Cazul s'a întâmplat astfel:

Eram citat ca martor la judecătoria de ocol din Tinca, într-o cauză criminală, pe ziua de 22 Decembrie 1911. Acuzatorul mă întimpină cu câteva zile înainte de desbatere cu cuvintele:

— Vă rog, dle părinte, să nu mergeți la Tinca în ziua desbaterii, pentru că mi-am revocat acuzația.

— Bine, — am răspuns eu — dar să n'avem neplăceri pe urmă.

— Nu, nu, — mă liniști acuzatorul — căci chiar și d. notar m'a rugat să-mi retrag acuzația.

Cu aceste cuvinte ne despărțirăm. Ce să întâmplă însă? În ajunul sfintei Bobotezi, după sfințirea apei, am plecat imediat în comună ca să sfințesc, conform obiceiului bisericii noastre, casele parohienilor. Tocmai pe când mă aflam cu crucea în casa unui parohian, iată că îmi răsare în față un împănat de jandarm, provocându-mă:

— Tisztelendő ur! Azonnal hagyjon fel a szentelessel és kövessen a községházához! (Domnule părinte! Să contenești imediat cu sfințirea și să mă urmezi la primărie!)

Eu l'am întrebat, că pentru ce, — răspuns însă nu mi-a dat.

— Bine — i-am zis eu — acum nu pot să te urmez, deoarece sunt în serviciul bisericii și nu-l pot întrerupe, cu atât mai virtos nu, pentru că nu pot slugi deodată la doi domni. Aceasta mi-o poruncește sfânta scriptură. Dar, după ce voi sfârși slujba mea — colo cătră 4—5 după amiază — mă voi înfățișa înaintea sergentului, conform dispoziției lui.

A plecat jandarmul măhnit până în adâncul sufletului și după el plec și eu să sfințesc alte case. N'a trecut însă mai mult de o jumătate de oră și iată că sunt întimpinat în mijlocul satului, de data asta de trei jandarmi, însoțiți de un plăieș. Mă provoacă să-i urmez, eu, însă, fiind îmbrăcat în reverendă și în sfintele odăjdii și mai având și crucea în mână, m'am împotrivit, făcându-i atenți la respectarea legii și a ordonanțelor date de forurile politice competente.

După provocarea acestui scandal de stradă se despart de mine și acești domni împănați destul de măhniți, iar eu mi-am urmat calea mai departe.

După ce am terminat cu sfințirea caselor, m'am prezentat la primărie, unde Măria Sa sergentul jandarmeriei locale mi-a adresat pe un ton grobian fel de fel de întrebări, răspunzându-i cu la toate. Atotputernicul satrap n'a voit să ia știre de răspunsurile mele, ci a început să mă șicaneze după preacunoscutul lor obicei. Inzadar l'am făcut atent să respecte legea pe care e dator să o cunoască, inzadar i-am spus că lista serbătoarelor românești greco-orientale este stabilită în mod legal, inzadar m'am referit la ordinațiunea veneratului consistor din Oradea-mare, dată sub numărul 1423/126 B. 1910, inzadar m'am referit la ordinațiunea ministrului de culte dată în 1910 sub numărul 63.887, — Măria sa jandarmul s'a făcut surd, n'a voit să admită protestările mele și așa m'a tot șicanat până după orele 10 din noapte. La ora asta târzie mi-a sosit răspunsul telegrafic al judecătoriei din Tinca, făcându-mi-se cunoscut că nu trebuie să mă înființez la desbatere. Eu anunțasem anume telegrafic judecătoria, că nu pot merge nici într'un caz, fiindcă am fost citat împotriva ordinațiilor consistorului și ministrului de culte.

Sunt un slugitor cinstit și cu purtare bună al sfintei biserici, martori îmi sunt cei 25 de ani de serviciu neîntunecați de nici o faptă potrivnică chemării mele. Nimenea nu mi-a tras la îndoială vre-odată cinstea personală și ca om cu situație reprezentativă am stat la dispoziția ori și căruia for judecătoresc de bună voie. Dar iată că prin procedura neomenescă a jandarmilor casa și familia mea au fost tulburate în vreme de noapte, iar eu vexat și bruscat în cinstea mea, — dar mai presus de toate au fost profanate credința și obiceiurile noastre sfinte, am fost ultragiât eu în calitate mea de servitor al altarului în decursul serviciului meu religios. O faptă barbară aceasta cum am spus, fără păreche încă.

După cum sunt informat sergentul avea cunoștință încă cu trei zile înainte despre urmărirea mea și n'a făcut-o până în clipa cea din urmă. Intenția lui e deci vădită: necinsteirea sfintei biserici și a slugitorului ei.

Am rugat veneratul consistor Orădan să facă pași legali pentru pedepsirea celor cari s'au încumetat să atenteze asupra celei mai puternice cetăți românești, care este biserica, precum și pentru reparația ce mi-se cuvine în urma bruscărilor și vexațiilor la cari am fost expus.

— Fiind cauza de mare importanță rog și pe stimații noștri deputați naționali să facă la locurile competente o interpelare.

Beliu, 25 Ianuarie 1912.

Cu stimă:

Gheorghe Molnariu,
preot gr. or. român.

Cereți și răspunși pretutindeni

„Tribuna Poporului”,

foaia țaranului român și apărătoarea drepturilor lui.

Abonamentul:

1 an . . . . 4 cor.

6 luni . . . . 2 cor.

Arad, str. Deák Ferencz 20.

Studentii români huiduind pe Apponyi.

Onoare lor!

Viena, 26 Ianuarie 1912.

Societatea „Volksbindungsverein” din Viena a aranjat anul acesta o serie de conferințe sub titlul: „Din atelierul meu”. Fostul ministru de culte Apponyi încă a fost invitat să ție o conferință intitulată: „40 de ani de activitate parlamentară”.

Știrea despre venirea lui Apponyi la Viena a produs o indignare ne mai pomenită în rîndurile studenților români de aici, cari hotărîră să demonstreze contra acestui om fals, cu două fețe și fără nici un obraz, care acasă e calău al naționalităților, în străinătate însă ia masca unui profet al păcii. Cea mai mare parte din bilete erau vândute, respective cumpărate de însuși Apponyi și împărțite conaționalilor săi din Viena și studenților jidovi, cari l'au și aplaudat mai tirziu ca niște mameluți. Mai rămăseseră vr'o 35 de bilete pe cari le cumpărară Românii, împărțind vr'o câteva și unor studenți slovaci.

În sfârșit sosi și seara de 25 Ianuarie. În sala unde avea să se țină conferința sosise lume destul de numeroasă — erau doar atâtea bilete gratuite — compusă în majoritate de conaționali de ai lui Apponyi. La intrarea acestuia în sală, o parte din auditoriu aplaudă, Românii însă înarmați cu sirene și fluierite produsă un sgomot infernal, scoțind publicul din sărite încât era să se iște o încăierare. Deodată însă studenții noștri intonară demonstrativ imnul împărătesc în limba germană, ca să-i capaciteze și pe Nemți pentru demonstrație. Publicul rămase la început uimit, mai apoi se dădu însă la șuerături și țipete, încât comisarul de poliție într'un ton energetic îi aduse la rezon pe ceice demonstrau contra imnului: „Domnilor, aceasta-i un act de lesa majestate!” De voie de nevoie publicul se liniști și rămase în picioare ascultând imnul, iar comisarul însuși ca să vre-o câți-va ofițeri luă rău poziție solemnă cu mâna pe sabie. Românii cântară numai o strofă, apoi erupseră în strigăte entuziaste: „Trăiască împăratul!” „Trăiască dinastia habsburgică!” „Jos cu Ungurii!” „Jos cu legea școlară alui Apponyi!” Acum se produse o încurcătură colosală: unii nu știau ce poziție să iee față de aceste demonstrații, alții credeau că aceasta e o demonstrație patriotică și de aceea simpatizau cu puținii, dar curajoșii demonstranți. Comisarul de poliție foarte corect și fără nici o apucătură de brutalitate, a strigat în sală, îndreptându-se către noi: „Ați cântat imnul împărătesc. Am tot respectul pentru aceasta, dar acei domni cari vor întrerupe conferința, vor fi scoși fără multă ceremonie din sală”. Ca răspuns la această provocare, studenții noștri începură să țipe, să strige, să șueră și să sufle din sirene și fluierite, apoi se potoliră, iar Apponyi vădit încureat de principala demonstrație, fu silit să schimbe multe părți din discursul său, destul de plicticos de altfel — el însuși s'a scuzat de mai multe ori —, să-și cântărească cuvintele și să fie foarte precaut. Vorbirea lui a fost mai mult un panegiric cinic al foștilor miniștri, de cari și-a bătut joc în-

tr'un mod destul de fin, luându-i și înjosându-i. A adus laude alegătorilor săi unguri și nemți, ridicându-i pe cei dintâi în slăvi, și insultându- într'un mod foarte rafinat pe cei din urmă, încât m'am mirat cum în toată mulțimea ceea de Nemți nu s'a aflat unul care să protesteze contra acestui șarlatan politic. Când a amintit despre călătoria lui în America, un Român profitând de liniștea din sală, a strigat cu voce clară: „Unde ai fost ciomăgit!”, iar Apponyi rușinat, a răspuns: „Eu m'am deprins cu de-al de astea”. *Risete colosale*. A spus că la adunările populare ale naționalităților n'a luat parte deoarece nu le cunoaște limba: „De-ai fi luat parte rămâneai mort!” întrerupse un student român. Publicul unguresc însă-l aplauda mereu pe Apponyi, de aceea Românii la rîndul lor, în mod cinic, ei cereau acum liniște.

După câteva anecdote nesărate, fiind incurcat și nesigur, sfârși discursul în aplauzele mamelucilor săi și în șuerăturile noastre energice. De reținut e următoarea mărturisire, că el care-i născut în Viena, dorește să și moară în acest oraș! Oare ce vor zice Ungurii lui? Bietul grof, tare se zăpăcise!

Insufletirea studenților e mare că le-au succes să-l încurce pe acest șovin, care, de ar fi trăit Lueger, n'ar fi avut obraz să se arate înaintea publicului vienez cu o conferență, dându-se de educator al poporului, el care acasă la dînsul, în Ungaria, impune cu de-asila nemaghiarilor să învețe în școlile populare limba lui Árpád până și în orele de religie.

Presă din Viena, cea filomaghiară, ia poziție pentru Apponyi și în contra studenților români, o parte a presei creștine însă simpatizează cu noi, scriind chiar articole de fond despre demonstrația noastră.

„Fremdenblatt” din 26 într'un articol de fond îi face o critică nimicitoare politicei lui Apponyi.

Onoare celor puțini, dar curajoși studenți cari nu s'au sfiit să arate în fața unei săli oștile lor, cine este groful Apponyi și care-i activitatea ceo desfășură el contra Românilor din Ungaria! Fapta lor neînfricată să fie pildă și altor studenți români din alte centre universitare!

Correspondent.

Improprietărea țaranilor în România.

București, 12 (25) Ianuarie.

În Camera deputaților guvernul a depus un proiect de lege despre răscumpărarea proprietăților de mână moartă.

D. Ion Lahovary, ministru de domenii, a fost primit Marți seara în audiență de către M. Sa Regele. Căruia l-a supus spre semnare mesajul pentru depunerea proiectului de lege relativ la vânzarea bunurilor de mână moartă.

Ca bunuri de mână moartă sunt considerate, prin actualul proiect, nu numai moșiile lăsate prin legate diverselor instituțiuni de binefacere, ci și bunurile județene și comunale.

Cele peste 800.000 pogoane (jugăre)

vânzându-se la săteni, se va improprietări un număr de peste 80.000 capi de familie.

Dispozițiile principale ale acestui proiect sunt:

— Toate moșiile, afară de păduri, care sunt proprietăți ale persoanelor juridice, cu caracter de utilitate publică, (Așezămintele publice, Eforia spitalelor civile, Așezămintele Brâncovonești, Eforia sfântului Spiridon, Spitalurile, Azilurile, Bisericile, Comunele, Județele etc.) trec în proprietatea Statului în următoarele condițiuni:

Pentru moșiile asupra cărora zisele așezăminte nu au în prezent decât nuda proprietate, legea de față se va publica în momentul când se va stinge dreptul uzufructurilor.

Toate moșiile trecute în proprietatea statului se vor parcela cât mai în grabă, spre a se vinde în loturi la țaranii români cultivatori de pământ, sub condițiunile și în modul ce se arată mai jos.

Moșiile se vor împărți în modul următor:

Trei din patru părți, se vor vinde în loturi mici de 5 hectare (putând câteva să fie ceva mai mari sau mai mici, după împrejurări), iar a patra parte se va vinde în loturi mari de 10, 15 și 25 ha.; în regiunea dealurilor și a munților vor putea fi în mod excepțional și câteva loturi de 3 hectare.

Moșiile mai mici de 400 ha., nu se vor vinde decât în loturi mici.

Nimeni nu va putea lua, nici direct, nici prin persoane interpuse mai mult de 25 hectare.

Doina lui Goga.

Frunză verde de masline
Seghedine, Seghedine,
Mari dureri se află'n tine.
De când tu te-ai întărit,
Mulți domni români ai robii
De-ar da Dumnezeu o ploaie
Dilmele să fi-le 'nmoaie
Temnița s'o nimicească
Pe Goga să-l slobozească.
Vin-o dalbă primăvară,
Fi-va Goga liber iară
Codrii iar or inverzi
Românii s'o 'nsufleți
Pentru el și-al nost popor
Pentru steagul tricolor.
Când steagul ne fâlfăie
Românii se mângăie
Oaste mare ei se strâng
Și pe Goga nu-l mai plâng
Nu-l mai plâng, nu l mai jelesc
Că nu-i lucru vitejesc.
El lumina ochilor
Dragostea Românilor
Trîmbița de deșteptare
Lacrima de alinare,
Glas de fulger tunător
Și spaima dușmanilor.
Decât steagul să-l lăsăm
Pe Goga să nu-l cântăm
Mai bin' sufletul ni-l dăm.
Pe Goga l'om tot cânta
Până capul sus ne-a sta.

Vasile Grozav,
abonat al »Tribunii Poporului«
Dorogș, (com. Timiș).

Să ne întovărășim.

Porniri bune.

În timpul din urmă, deși răsleț, încep să se arate și prin satele noastre începuturile unor porniri bune, menite să mai lecuiască din mulțimea de boale ce ne-au bântuit în trecut și ne bântuie mereu. De data asta ni-e dat să înregistrăm semne bune din comuna Pata de lângă Cluj, unde sătenii au închiegat o *Reuniune de temperanță* cu scopul de a se feri de beuturi. Despre această hotărîre a trejilor noștri frați din Pata citim în *Solia Satelor* (o nouă gazetă pentru popor care a început să apară cu lumina iubirii de neam la Cluj) următoarele:

Pata, 20 Ianuarie.

Știm cu toții groaznicele stricăcături ce le aduc în sufletul și trupul nostru folosirea cu necumpăt a beuturilor alcoolice. Familii întregi se șterg de pe fața pământului prin patima beuturii. Slăbirea gândirei, ofilirea voinței pentru săvârșirea lucrurilor bune și mărețe, iar trupul, acest lăcaș de lut al sufletului, devine pradă tuturor slăbiciunilor, — dureri de cap, dureri de spinare, sgârșiri în rânză, sunt tot atâția prevestitori, că se apropie cea mai fără milă boală, adevărată — ofița. Toate aceste năpaste sunt urmările vinarsului.

Ce să zicem apoi de prăpădirea averilor ce părinții și moșii noștri între crunte sudori le-au agonisit, pentruca nepoții lor să poată trăi din ele și să le înmulțească prin cruțare și cumpătare? Pe toate acestea necumpătul în beuturi le strică, le fură și le nimicește, iar pustia de sărăcie rânjește la ușă și apoi în casa și la masa beutorului bețiv și necruțător.

Paguba și durerea noastră e și mai mare când vedem și știm înșine — noi sătenii, că risipa cea mai simțitoare cu beuturile se întâmplă chiar la prilejuri sau la întâmplări unde se săvârșesc slujbe ori sfîntiri de biserică. Acesta este un lucru de rîs și de toată batjocura lumii, adevărată să botezi cu apă și în fereastră gazdei rid oieștile cu rachiu; apoi să îngropi un frate creștin, să-l plîngi în jelnice cântări la prohod, ca îndată apoi să urmeze veselia pricinuită de vinarsul ce se strecură trăgănat dela Petru la Pavel și până la baba Dochie — că doar-i pomană pentru sufletul lui fie ertat Gheorghe. Apoi la mese după morți, la feștanii, cu o vorbă nu este slujbă preoțească unde să nu se folosească beuturi rele și veninoase. Nu-i asta o ironie sau o batjocură a lumii de azi?

E aci vremea, sau mai bine e ceasul din urmă să vindecăm această boală. Poporul o vrea de bună samă, dar el însuși de sine nu poate începe vindecarea acestui rău. N'are încă curajul să sfarme el acest blăstămat obicei. Se teme de risul la care l'ar lua gurile sparte și slabe dintre săteni. Inghite în el durerea și oftează după zile mai bune.

În vederea acestor dureroase primejdii pentru legea și neamul nostru, Românii din Pata, — de lângă Cluj după ținerea obișnuitelor prelegeri populare, după ce li-s'a arătat primejdia păgânescului obicei de a folosi beuturi la toate ocaziunile iertate și neiertate, în urma hotărîrii șinodului nostru protopopesc din Cojocna, a închiegat o tovărășie — *Reuniunea de temperanță* cu scopul de a se feri de beuturi. Deocamdată reținerea membrilor dela toate beuturile spirituoase la ori-ce slujbă. Se oprește adevărat folosirea beuturilor ca vinars, vin, bere, la botezuri, îngropăciuni, feștanii, masle, mese ș. a., și nu-i iertat nici a bea, nici a îmbia sau a amăgi pe altul să beie astfel de beuturi, afară de apa curată dată de Dumnezeu pentru nutrirea trupului și luminarea sufletului nostru. Reuniunea se pune sub scutul Marelui Arhiereu Nicolae, ca membrii ei să se năzuiască a urmări virtutea curățeniei și a cumpătului în cari a strălucit acel Mare Sfânt al bisericii noastre creștine.

Legile acestei însoțiri, ce conșiau din câteva capete, au fost primite cu bucurie de toți Românii din Pata. Dumnezeu apoi a voit, ca la 2—3 zile să moară un fruntaș abia de 28 ani. Iată primul caz. Era ceva nou. La prohod a luat parte tot satul. A fost de față avocatul Dr. I. Oltean, notarul Pojar cu soția, etc., apoi Ungurii

Pată și mulți oameni din comuna Boj anu-
șenii să vadă pomană fără bețură. Mă rog,
și o îngropăciune foarte frumoasă, căci locul
de închinat cu vinars s'a folosit căm-
șe câteva cântări jalnice de-a prohod; a
și masă cu ceva mâncare, s'a ridicat apoi
iar poporul mulțămîț și lăudand cu plăcere
acestei îngropăciuni s'a depărtat la ale
Nu auziai altceva printre oameni, decât vor-
ce bine, ce frumos lucru ăsta cu tovară-
noastră».

— Mai urmat alte două îngropăciuni. Tot așa
făcut în zilele acestea stătea feștăni că nici
5 ani mai înainte nu s'au săvârșit atâtea. De
pentru că pe fratele creștin îl costă 60 fil. și
pe mâncare de post (numai așa s'a obișnuit)
ru rudenii lui; pe când până acum la nea-
și vecinii ce-i aduna la bucuria sa că are
și masa lui, trebuiau 5-6 litre de vinars,
vin și bere, ce ridicau socoteala la 6-7 cor.
cei în convingerea că »numai așa e bine».

Păteanul.

Izbânda credinței.

— Povestire. —

Era pe la mijlocul verii. Firo de aur se des-
deau din coama bătrînului craiu al bolții și
resfirau frumos în largul vădubului. Un ze-
șor își mișca aripile mătăsoase și-un freamăt
mol intraripase frunzele pădurii.

Pe poteca îngustă ce duce spre pădure, un tî-
și îndrepta pașii cu grăbire. Din când în
od se oprea, ca să simțese cu toată căldura
detului său tinerescă frumusețea naturii, apoi
mia din nou la drum, vesel ca și mai înainte.
Fluera și nu-i păsa de nimeni, căci doar de a-
și ziceau Victor. El își luase eramenul
distincție și apoi tatăl său îl trimisese în călă-
nie, ca să se mai odihnească după obositoarea
muncă a învățăturii.

După ce făcuse o cale bună, tîrîrul se
și sub umbra unui brad voinic și îndată ce se
ză jos, îl cuprinsese somnul. Trase un pui de
mă, dar când voi să se scoale, se pomeni cu o
mătră hidoasă, care se năpusti asupra lui și-l tîr-
și locului. Era un tâlhar.

— Să nu te miști, că îndată te sugrum! —
zise acesta. De-mi dai banii de bună voie, pe
și și-e calea; de nu, îndată îți curm viața!

Victor se gândi puțin, apoi zise cu un ton atât
îndușățat încât, înmuie și inima tâlharului:

— Te rog lasă-mă să mă gândesc cinci mi-
nute.

— Nu-mi pasă! — răspunse tâlharul. — Eu
știu că un domnișor ca tine are atîta mînto în
cap, că văzându-și viața pusă în joc, să nu ghe-
tească. Îți dau dar cinci minute.

Victor zăcea tîntuit la pămînt, cu ochii în-
chiiși, ca și cum s'ar fi gândit la galbenii cei de
pe care incurînd avea să-i piardă, dar de-odată
se amulise din mâinile tâlharului, cu atîta putere,
incît acesta rămase o clipă încrămenit. Intre ei
se încinse o strajnică luptă pe moarte și viață.
Hoțul era aproape biruit, dar punându-și toată
puterea își ridică pumnul în sus și așa îl lovi pe
hoțul tînr, că nenorocitul se prăbuși la pămînt
fără simțire.

— Așa! ți-am dat traiul — murmură hoțul,
zicînd cu poftă. Gîndia nemernicul că mă va ră-
gune. Dar e vînjos, că de-abia l-am rășbit.

Apoi se aplecă spre sărmana pradă și despo-
zîndul de tot ce avea bietul tînr, o luă la drum.
Dar în acea clipă un gând nou îi trăsni prin min-
te: să se întoarnă și să târască prada într'un tufiș,
ca să nu-l vadă toată lumea, multă puțină, care
putea trece prin locurile acelea.

El luă în spate pe bietul tînr, dar hoțul nu
ajunse la tufiș. Abia făcuse vre-o câțiva pași și
tuzi la spatele său un glas de om ce-ți însuflă
respect. Privind înapoi zări un preot bătrîn, bă-
rîn, cu părul și cu barba ninse de iarna bătrîne-
ni; ținea o carte veche în mâinile sale noduroase
și-un patrafir bătrîn, poate mai bătrîn ca barba
hoțului. Lângă el sta umit un moș cu pletele
mgi și albe ca argintul și ținea în dreapta-i slă-
vici de vreme o căldenită afumată.

— Părinte, vezi-ți de drum — răni hoțul —
de nu, îndată îți fac de petrecanie și sfîntiei
ale. M'ai înțeles?

— Nu mai fac nici un pas, până nu voiu a-
fla ce s'a întîmplat aici! — răspunse preotul cu
ton liniștit și răspicat.

— Nu te duci? — zise din nou hoțul — atunci
stai că te aștern cu șipe sf. ta aici lângă demni-
șorul acesta!

— Asta n'o vei face, căci eu am un apărător
puternic, mai puternic decît tine!

— Ce apărător? Doar scîndura aceea de bă-
trîn? Dar ce mai toc eu la urechia surdului?
Spune-mi, te cari ori ba?!

— Ba!

— Atunei mori! Și zicînd cuvintele acestea
se năpusti asupra bătrînului preot, cu pumnii în-
cloștați.

Preotul sta nemîșcat și ea la o șeptă divină
își trase din buzunar un șervet, în care se afla
potîrul cu sf. cuminecătura și ridicîndu-l în
sus zise:

— Îndărăt, nu te apropia!

— Hoțul rămase încrămenit și cu ochi de foc
privi spre preot.

— Ascunde... ascunde potîrul!... — strigă ta-
lharul.

— Uite... aici ți-e Domnul Dumnezeu! —
la fața lui vrei să săvîrșești o crimă ca aceasta?!

— îl întrebă preotul și făcu un pas spre el.

— Ascunde acela... acela... — se ruga tâlharul,
cîzînd în ghenunchi.

— Nu-l ascund! Intoarce-te!

— Nu se poate. E prea tîrziu.

— Părerea de rău nici odată nu e tîrzie. Spu-
ne-mi, tu ai omorît pe tînrul acesta?

— E numai rănit.

— L'ai jăfuit?

— Da.

— Dă-i înapoi tot ce ia-i luat!

— Doar nu-s nebun! Eu atunci din ce să tră-
iesc?

— Îți găsește eu de lucru; până atunci vei ră-
mînea la mine.

— Nu ți-e frică de mine? Nu știi că eu tot
pot omori?

— Nici prin gând nu-mi trece!

Liniștea își lîsă aripa sa tainică între aceste
două ființe deosebite. Tîlharul privea mut înain-
te. Își mișca capul, ca și când o durere îi mistuia
sufletul, apoi deodată apucă traista de după cap,
o aruncă la pămînt, puse frumos lângă ea un ceas
frumos de aur și o pungă galbenă. Nu mai zise
nici un cuvînt măcar și iată că porni la drum.

Așteaptă! Unde mergi? — îl întrebă preotul.

— Nu știu, dar să nu mai fiu aici.

— Vino cu mine!

— Nu pot. Sunt un nemernic.

— Te vei îndrepta. Ascultă-mă: Eu voiu mor-
ge la un bolnav, ca să-l pregătesc pentru calea
veșniciei, tu însă până atunci te coboară în vale,
ia apă de-acolo și adu în simțire pe tînrul acesta.

— Crezi că mă voiu duce?

— Da.

Și atîta tărie, atîta incredințare era în glasul
preotului!

— Nu ți-e teamă că-l voiu trimite pe acesta
pe calea veșniciei?

— Nu. Tu nu vei putea face așa ceva, sau doar
m'am înșelat de poezia ta?

— Nu... nu te-ai înșelat părinte. Du-te liniș-
tit la bolnav, căci pe cînd te vei întoarce, totul va
fi în rînduială.

Preotul făcu un semn prietenesc copilului ne-
norocit al pădurii și se îndreptă dimpreună cu
dascălul spre bolnav, ca să mai câștige pentru
împărăția cerească un suflet adînc sbuciumat.

Creștinii priveau cu mirare în suflet la preo-
tul lor, care venea vesel pe drumul sătulețului să-
mănat în proajma unei vălecele plîngătoare. După
el cu pași mari venia un om cu mutra pocită, care
ducea pe brațele-i de fier un tînr rănit.

Sora preotului își dădu toată silința să în-
grijască pe tînr, vîind să-l vadă sănătos. Victor
în urma îngrijirii și recăpătă în curînd puterea
de mai înainte. Nu știa cum să mai mulțamească
bunului preot și sorii lui ptîntu atîta bunăvo-
ință. A plecat apoi acasă.

Hoțul s'a împrietenit și el cu grolul vieții dela
sate, câștigîndu-și prin munca cinstită a palme-
lir pînăca de toate zilele. Dar s'a și străduit în
destul, căci fusese obișnuit de multă vreme cu
jaful. El vedeau sătenii în fie care zi, urcînd po-
teca spre bisericuță, unde neconținut se ruga. A-
celuia, pe care în desîșul pădurii avuse norocul
să-l cunoască: Iisus Hristos... Din nemțește.

Balul costumat din Arad.

Prima învîtarea Reuniunii Femeilor Ro-
mâne din Arad, la Balul costumat (Port național)
care va avea loc la 8 Februarie st. n. în Arad în
sala dela Crucea Albă. Este în toate privințele
laudabilă acțiunea conștientă și statornică a Re-
uniunii pentru reînvierea portului național și a
simțului artistic pe care-l organizează Reuniu-
nea cu succese din an mai strălucite. Nu ne în-
doim că și de data aceasta vom avea de înregistrat
aceoași vedenie neuitată care ni-a rămas din anii
treceți. Invitarea lansată de Reuniune este urmă-
toarea:

*Invitare. Reuniunea femeilor române din A-
rad și provincie are onoare să vă învite la Balul
costumat (port național), care se va ținea la 8
Februarie st. n. 1912 în sala hotelului „Crucea
Albă” din Arad. Inceputul la 9 ore seara. Veni-
tul curat este destinat pentru zidirea internatului
de fete din Arad. Toate dăruirile rugăm să se
trimită dnei Sofia V. Papp, casiera Reuniunii
(Andrássy-tér Nr. 22). Prețul de intrare: pen-
tru familie 10 coroane, pentru o persoană 5 cor.
Arad, 14 Ianuarie n. 1912.*

Letiția Oncu Sofia V. Papp
prezidenta reuniunii. casiera reuniunii.

Sever Bocu
secretarul reuniunii.

Din durerile școlii.

„Vatra școlară” în numărul său de pe Ia-
nuarie publică un frumos (?) tablou al abona-
ților săi, de pe anul, trecut din care se poate con-
stata de cîtă dragoste și interes pentru che-
marea dascălească și pentru luminarea stăpă-
nită cea mai mare parte a dascălimei noastre,
în timpul din urmă.

Cunosc pînea dascălească de cînd eram
salarizat cu 160 il. = 320 coroane anual, pe
cari îi primeam în al doilea an. și din care
pentruca să pot primi o sumă mai însemnată
a trebuit să cumpăr dela cînstitul casier 20
floreini cu o chitanță de 30 floreni. Dar toate
neajunsurile de felul acesta n'au fost în stare
să mă constrîngă ca să-mi descondizer ca-
riera de dascăl. Țineam anume, ca să urmez
exemplul unor colegi de ai mei de atunci, ca
să-mi comand cărți și reviste pedagogice, din
cari cetînd să mă pot numi și eu mai micul
dascălilor. Și mulți învățători de atunci, cari
n'au avut pregătirile și salariul de astăzi, au
dovedit mai mult devotament și dragoste că-
tre luminarea poporului, decît mulți din cei
de astăzi; ca și cînd pregătirile de astăzi nu
s'ar cere și n'ar fi menite pentru folosul
școlii și al neamului.

Dragostea și interesul ce-l are oricare în-
vățător, pentru chemarea sa, numai prin fapte
se poate dovedi. Și-apoi o dovadă mai con-
cretă despre dragostea și interesul ce-l poartă
unii învățători pentru afacerile dascălești se
mai poate constata și din faptul că din atîția
învățători ce-i avem în archidieza noastră or-
todoxă, numai vre-o 250 au fost abonați ai
revistei „Vatra școlară”.

E de tot trist că pe calea aceasta trebuie să
se facă față de dascălimea noastră astfel de
constatări, cari sunt cam rușinoase, nu numai
pentru tagma învățătorească, ci și pentru
neam; dacă însă ăsta e adevărul cine e de
vină?

Vor fi, — ceia ce nu'mi vine a crede, —
între cei ce n'au abonat și nu abonează „Vatra
școlară” și de aceia cari vor adapă suiletele
din alte izvoare pedagogice: vor fi cetînd
adecă reviste streine; ori vor fi așa de perfecți
și „luminați” în ale pedagogiei, încît vor fi
socotind de prisos a mai ceti și „Vatra școlară”.

Cetirea revistelor streine, pentru dascălime
ar fi un semn bun; dar a desconsidera în
același timp pe ale noastre, nu ne este spre
cînst.

Celor ce cetesc reviste streine, de bună
samă le va plăcea să cetească și pe ale noastre.
Și cei de nu cetesc pe ale noastre cu greu
putem crede că vor ceti pe cele streine.

Ori cît de marginit, și ca să nu zic întunecat
și decăzut materialicește și moralicește, să fie
un meseriași — chiar și faraon de viață —
totuș ar avea atîta ambițiune și telm la cap

ca să și aboneze o revistă, pe care ar crede-o că se ocupă cu afaceri din meseria lui. Și aceasta fiind că ar crede că îi poate da îndrumări, ca să se poată perfecționa în meseria după care trăiește.

De ce unii dascăli să nu aibă atâta ambițiune, sau rânțas în glave ca se aboneze revista care îi privește în primul loc?

Nu voesc prin aceasta să pun pe unii din luminătorii poporului nostru, pe învățători, mai pe jos decât pe cei mai slabi meseriași, ei dar aceasta să o judece înșiși cei cu musca pe căciulă; să judece adecă, întrucât le este spre cinste atât lor cât și neamului, când desconsideră un lucru ce e menit să ridice și să apere cinstea dascălimei, care e și cinstea neamului nostru.

Dacă o revistă literară, ori foaie politică nu se poate susține din lipsă de abonați rușinea cade numai asupra cetitorilor români, ce ar fi să o susțină; dar când o revista a luminătorilor unui popor, nu este sprijinită, rușinea cea mai mare și în locul prim se descarcă asupra neamului; pentru-că e osândit să aibă astfel de luminători. — și numai în al doilea loc cade pe înșiși luminătorii lui, cari sunt dascălii.

Ori cui nu i servește spre cinste când ia ceia ce nu poate da și când strică ceia ce nu poate direge; dar mai rău îi șede unui pretins luminător, când în loc de lumină propagă întunec și în loc de cinste face rușine.

Dascălul care își iubește neamul are dragoste pentru chemarea sa, și dragostea care izvoarește din credință numai prin fapte se poate dovedi.

Abonarea revistelor pedagogice de către învățători încă e o faptă, sau o zală și încă pulernică în lanțul ce leagă pe învățător de școală și neam. Dacă zală nu e curată, apoi lanțul se rupe și luminătorul rămâne întunecat, trăgând și pe alții cu dansul în întunec.

Nime nu poate pretinde, ca un învățător să țină reviste cari nu sunt de branșa sa; dar ca să nu aibă o revistă care-i privește în primul loc, ar fi o slăbiciune, ce ar trada lenea și slăbiciunile lui.

Ar fi timpul, și ar fi spre cinstea dascălimei noastre, dacă s'ar grupa cu toții în jurul revistelor noastre pedagogice și cu puteri unite ar contribui ca acelea să devină izvorul de lumină pentru dascălime, în așa măsură, ca să facă cinste nu numai dascălimei, ci și neamului nostru.

Stând strâmb și judecând drept: s'ar cuveni dascălimei noastre să aibă o revistă potrivit vredniciei ce ocupă dascălimea în societatea omenească, căci altcum de ce poartă numele de luminători ai neamului?

Doresc, și cu mine vor dori toți binevoitorii școlii: ca glasul meu să nu fie numai toacă la urechea surdului.

Cetea, 29 Ianuarie.

I. Bota,
învățător în pensiuine.

Știrile zilei.

— **Moștenitorul de tron în Berlin.** — Se anunță din Berlin: Moștenitorul de tron al Austro-Ungariei arhiducele Francisc Ferdinand a sosit Duminecă aici, eșindu-i întru întâmpinare împăratul Wilhelm, moștenitorul german, ambasadorul austro-ungar Szögyény-Marich. Primirea s'a făcut fără nici o pompă deosebită. În cursul zilei au avut loc consfătuiri între arhiducele Francisc Ferdinand, cancelarul german Bethmann-Hollweg și secretarul de externe Kiderlen Waechter. Vizita moștenitorului a fost ocazionată de botezul celui de al patrulea fiu al perechii moștenitoare germane. Noaptea cu trenul de 12 moștenitorul a plecat dela Berlin la Konopist.

— **II. Sa V. Hossu** — **insănătoșit.** Din Budapesta ni se scrie: II. Sa noul episcop al Gherlei, Dr. Vasile Hossu, care a petrecut mai multă vreme în sanatoriu din „Városmajor” al dlui Dr. A. Cos-

muța, este pe deplin însănătoșit și peste două zile va părăsi sanatoriu.

Eri, Miercuri, seara a dat o cină în cinstea mai multor prieteni cari l-au felicitat cu prilejul însănătoșirii sale. Între alți oaspeți au fost de față episcopii rom. cat. *Csernoch János* (Kaloosa) și *Dr. Várady Lipót* (Györ) și secretarul general în ministerul de interne *Jakabffy Imre*.

— **Pentru gimnaziul din Brad.** Primim următoarele rânduri, pe cari le înregistrăm cu recunoștință:

Marti în săptămâna trecută, în Șepruş (cott. Arad) s'a serbat o nuntă mare și frumoasă românească. Anume alesul paroh a Valeaniului d. Iuliu Halmăgian, s'a cununat cu d-șoara Anuța Vuculescu. Veselia și voia bună era la culme, când mi-am adus aminte de neajunsurile instituțiilor noastre culturale și cu deosebire de cele ale gimnaziului din Brad, care din lipsa de bani nu se poate completa la opt clase și am apelat la oaspeții adunați în număr de peste 100, ca din veselia lor să întindă cât de puțin și pentru acest așezământ cultural. — Purtând un tas s'a încassat frumoasa sumă de 60 cor. 30 fil. care cu poșta de azi am trimis-o la adresa administrației „Tribunei” să binevoiați a o administra la locul destinat. — Când și pe aceasta cale aduc mulțămitele mele cele mai ferbinti contribuțiilor, în numele culturai românești, tot atunci rog pe Atotputernicul Dumnezeu ca păreșei tinere să-i dea viață lungă și fericită ca să fie și aceasta nouă familie un stâlp puternic a neamului românesc. — Checia-română, 29 Ianuarie 1912. — Atanasie Todanu, paroh rom. gr. or.

— **Lupte naționaliste în Germania.** Sistemul cunoscut al Germaniei aplicat fără nici o rezervă pentru străntorarea și desnaționalizarea Polonilor subjugată, a început să și arate urmările, dând prilej — alături de munca de conservare a elementului polon — la manifestații sângeroase între Germanii și studenții ne naționali. O astfel de manifestație a avut loc Sâmbătă în orașul Schetz, unde tulburările au luat proporții amenințătoare, încât a trebuit proclamată starea de asediu. Membrii unei societăți studențești germane din Danzig, au fost ciomăgiți una cu pământul de poporul răscolat. O sută cincizeci de soldați din arma vânătorilor au fost comandați la fața locului pentru a restabili liniștea. Din comunele rurale megieșe s'au cerut deasemeni ajutoare pentru a preveni tulburările poporului în fierbere.

— **Alegere de învățător.** Din Toracul-mic ni se scrie: Duminecă, la 15 (28) l. e. s'a ținut alegerea de învățător în comuna fruntașă Toracul-mic. Alegerea, care a fost condusă cu rară destoinicie de M. O. D. Mihail Păcățianu, șeful tractual, s'a terminat cu însuflețire nedescrisă, fiind ales că o majoritate impunătoare de 38 voturi bravul tânăr Ioan Petroviciu față de cele 72 voturi ale dlui Teodor Balos, ambii fii comunei.

— **Moartea unui politician austriac.** Din Viena se telegrafiază că ieri, Marti, la amiază a murit, în vîrstă de 57 de ani, Dr. *Alfred Ebenhoch*, fost ministru și unul dintre cei mai intimi prieteni ai repausatului Dr. *Carol Lueger*.

Dr. *Ebenhoch* a fost un detins membru al partidului creștin-social din Austria.

— **Un lanț de pământ 3141 cor.** Ziarele ungarești publică știrea că în comuna Șeitin (co n. Cenadului) seauanul orfanal a pus în vânzare, prin licitație publică, 76 de lanțe de pământ. La licitație s'au prezentat nenumărați cumpărători cari au urcat prețul lanțului la 3141 coroane. Cu acest preț au cumpărat tot pământul 7 țărani din Șeitin. Prețul obișnuit al unui lanț de pământ în comuna Șeitin e 1100 coroane.

Gazetele ne dau și explicația acestui preț mare. Mulți dintre locuitorii comunei au fost în America, unde și-au agonisit, prin muncă și economie, ceva avere cu care s'au întors în țara lor mamă, ca să investească în pământ ceea ce au câștigat în străini...

— **Logodnă.** D-șoara Cornelia D. Popescu firea vrednicului preot Damian Popescu din Ofcea, și dl Ioan Alimorianu, stud. med. din Mag își anunță logodna.

Felicitările noastre.

— **Himen.** Ni se anunță cununia d-șoarei Li Murarescu, cu d. Octavian Codrean, care se sălăbrea la 11 Februarie 1912 în Bacamezeu.

Felicitările noastre!

— **Cununie.** D-șoara Elena Păscuțiu din M. Radna și d. Petru Șiantiu din Ghiroc își anunță cununia care se va sălăbrea în 4 Febr. (22 Ian.) c. la orele 4 p. m. în biserica gr-or. rom. d. M.-Radna.

Felicitările noastre!

— **Non advocat român.** Din Budapesta ni se scrie că d. Dr. Ioan Hâmbășianu, unul dintre tinerii noștri vrednici, a făcut examenul de licență practică advocațială (censura de avocat) în fața comisiei din Budapesta.

Sincerile noastre felicitări!

— **O victimă a duelului american.** În Seghedin s'a sinucis, trăgându-și un gloanț în creier, tânărul Gavril Sava, elev în clasa a VII-a a liceului din Seghedin.

Într-o scrisoare spune că motivul sinuciderii sale e un duel american. El și un coleg al său în dragărie au acciș fată. Neputând să renunțe nici unul la idealul său, s'au înțeles să hotărască. Sărmanul Sava a tras bila noagră și s'a sinucis...

— **Învățător distins.** Ministrul de culte și instrucțiune asignează în fiecare an adaus personal la salariu în suma de 200 cor. acelor învățători cari s'au distins pe terenul învățământului popular. Între învățătorii distinsi zilele trecute pentru activitatea școlară și extrașcolară, cu adausul personal de salariu găsim și un român pe d. *George Boieriu*, directorul școlii comunale din Viștea de jos, comitatul Făgăraș.

— **Românii din Viena.** Precum de atâtea ori în alți ani, tot astfel și în anul acesta se pregătesc Românii din Viena pentru o proa frumoasă manifestație de artă națională în fața străinilor.

E vorba de „Rodonia Rivierei” care se va ține în 2 Februarie n. în „Sofiensaal”.

Baroneasa Hedvig Hans-Teichen a primit președinția de onoare pentru această sărbătoare, care e o combinație a „balului industriei de casă” (la care grupul Românilor a excelat anul trecut cu portul și jocurile românești în fața unora dintre cele mai înalte și alose societăți) cu „piknik-ul Rivierei”. În cadrul Rivierei se vor perinda în întrecere grupurile naționalităților cu o serie de surprize originale.

Colonia română încă va lua parte la această întrecere cu un grup de 14 porochi tinere. Probabile se țin lanț și sperăm că și de astă dată jocurile, obiceiurile și portul nostru românesc vor stârni admirația străinilor, cari din ce în ce ne dau tot mai multă atenție.

Laudă se cuvine neobositei doamne Florica Gramatovici, dlui Dr. Sterie Ciureu, și Dr. G. Pantasi, cari nu crută nici o jertfă pentru succesul grupului românesc.

Lăjile s'au vândut încă în ziua de primă, când s'a desehis casa. Vor participa persoane din cercurile cele mai înalte ale aristocrației vieneze.

— **Teatru în Totvărădia.** Am publicat zilele trecute o invitație la petrecerea ce o aranjază în Totvărădia, corul mixt al plugarilor. Am publicat invitația aceasta cum publicăm toate invitațiile (imprimare în tipografia românești) ce ne vin la redacție.

Invitația din Totvărădia era o invitație litografiată, cum se obișnuiește a se face și în alte locuri, pentru a se reduce cheltuielile.

Aflăm astăzi că această petrecere este o manoperă a vestitului notar Tomuția, care urmărește spargerea bunei înțelegeri ce stăpânește între Românii din comună. N'au fost consultați, în ce privește aranjarea petrecerii, nici preotul nici învățătorul român, conducătorii firești ai poporului, nici alți fruntași ai comunei.

Petrecerea s'ar fi putut aranja foarte bine în una din sălele școlii. Tomuția însă o aranjează în cărețuina prietenului său jidan „Kohn” cu toate că în cel mai rău caz, ar fi putut-o aranja în locațiile negustorului român, om vrednic, care și-a câștigat merite pentru comună. După toate acestea, rugăm toți cetitorii noștri să nesocotească invitația și să nu dea nici un sprijin acestor încercări de a duce destrăbălările în rândurile poporului.

Coriolan Rujanski.

— **Alegere de primar în Lugoj.** Cetim în „Drapelul”: După o agitațiune, cum rar s'a văzut în orașelul nostru, a decurs actul de alegere de primar Sâmbătă în mod demn și impozant.

Din cei 120 reprezentanți s'au prezentat 114, lipsind numai 6, parte absenți din Lugoj parte morboși. Așa complex încă nu s'a prezentat reprezentanții orașenești la nici un act, de când ne aducem aminte. Mai adăogând la cei 114 reprezentanți încă voturile celor 10 oficianți orașenești am avut 124 alegători de primar întruniți în adunarea electorală, pe care a condus-o vice-comitele A. Issekutz, venit la adunare cu mare asistență.

Vicecomitele A. Issekutz deschide adunarea precis la ora 3.

De bărbați de încredere se aleg dnii Dr. G. Popovici, Dr. Fényes, Dr. Stefan Petrovici și Stefan Székely.

În comisia de candidare se aleg din partea reprezentanței d. Dr. V. Branișce și Daniil de Nicolici, iar din partea vicecomitelui sunt numiți dnii Rev. Ioan Boșos și Dr. Henric Berdach.

Se suspendă ședința și comisia se retrage. După 10 minute reapare anunțând vice-comitele, că din cei trei recurenți unul (Darvaș) s'a retras, astfel candidează la postul de primar pe dnii Dr. Dimitrie Florescu, prim-notar orașeneș și Dr. Ioan Baltescu, vice-notar comitatens.

Totodată ordonează votarea cu bile

Prezident al scrutinului a fost d. Francisc Suttág, membri Dr. G. Popovici și Daniil Nicolici, iar notar Dr. Iosif Viller.

S'au dat 124 voturi. Rezultatul e următorul:

Dr. D. Florescu	63 bile
Dr. I. Baltescu	58 bile
Iar albe	3 bile

Suma 124 bile

Pe baza acestui rezultat declară vice-comitele între aclamațiile publicului de primar ales pe d. Dr. D. Florescu. Din partea reprezentanței iau cuvântul dnii Dr. I. Fényes și Dr. G. Popovici subliniind ambii interesele orașului, cari reclamă nu numai ca publicul și reprezentanța să sprijinească pe noul primar și ca vice-comitele să nu denege sprijinul său noului primar.

Rezultatul alegerii a produs o sinceră însuflețire în întreg orașul. Chiar și mulți din cei cari au votat altfel, au luat cu mulțumire la cunoștință rezultatul votării.

D. Dr. D. Florescu a depus Luni dimineața jurământul de primar în biroul vice-comitelui.

— **Din Bătrâni.** În Lujerdiu, un sătuț din comitatul Solnoc-Dobâca, este o biserică veche de zid, ca și care rar se vede prin toate satele noastre. Deasupra ușii de intrare, întărită în stâlp, frumos ciopliți în piatră, se cetește anul 1684. În strănile bisericii sunt cărți bătrâne, unele tipărite în limba slavonească; iar pe foile cărților multe însemnări cu condeiul. Iată una din cele multe scrise pe un „Antologion” dela 1777:

»Să se știe cu adevărat că au cumpărat Dumnea-ei anume anul Domnului 1777 luna lui Iulie în 16 zile. Să se știe, că aceasta carte au cumpărat jurăncea a lui Nemiș George din Lujerdiu anume Șarcuț Clara drept cu 30 de florinți și au dat pomana în biserică din Lujerdiu pentru sufletul Dsale și a soțului Dsale anume Nemiș George și a fiilor Dumnisale anume: Petrea și Todor, Vasilie, Oana, Ion, și iar Ion, Guri, nepot, Șarcuț Ianoș, Viczi Maria. Deci nime să nu îndrăznească să o iee din biserică Lujerdinului, sau să o fure, sau să vânză, că odată vândută și cumpărată, deci mai mult să nu se vândă. (urmează blăstămul obișnuit, apoi zice:) iar când s'ar strica din legătură atuncia să fie slobozi din sămânția Dumniilor sale a o tocni și a o lega. Scris'am eu Popa Iacob din Lujerdiu, anul și ziua mai sus scrise.»

Acum cartea e stricată, că-i veche, dar unde-s cei din sămânția lui Nemiș George și Șarcuț Clara? — Nu vin să o lege, pentru că neamul acesta nemișit și a lăsat se vede legea și neamul, și de mai trăiesc rămășițe de a lor vor fi cei din familia Sárközy. Din „Șarcuț” s'au făcut „Sárközy”.

»Solia Satelore».

— **Oameni cari cer să fie arestați și sunt refuzați.** Citim în ziarul „Drapelul” al fraților noștri din America: Acum în timpul de iarnă, când călindarul sărăciei scrie cam rău pentru cei cari au trândăvit vara, o mulțime de oameni sunt bucuroși, că timpul de iarnă să-l facă într'o ce-

lulă de poliție, unde cel puțin are mâncare și căldură.

Cum însă la poliție nu primește în gazdă pe oameni cinstiți, trebuie ca omul să facă barămi ceva bucluc, dacă vrea să meargă acolo îngazdă.

Un băiat de vre-o 27 ani anume Mike Colins, umbla Marța trecută prin Cleveland, amorțit de frig și flămând.

Atunci i-a venit lui Colins în minte, că ar fi mai bine la poliție pe pirdalni ca asta de vreme.

Se duce deci la un policeman (gardist) care păzește pe East și 55 Str. și Superior, și-l roagă ca să-l aresteze.

Policemanul a ridicat din umeri și i-a spus, că dacă n'are pricină nu-l poate duce la poliție.

Bietul Colins a spus un „Allright” (bine) și s'a depărtat.

Mai târziu vine din nou și zice polițistului:

— Acuma ai face tare bine să mă arestezi!

— Ce ai făcut?

— Nimic!

— Apoi pentru nimic nu te pot aresta!

Pe când policemanul a spus vorbele astea trece pe stradă un copilăș cu o săniuță de celea mici. Colins se repede, apucă săniuța copilului și-i trage una sdravănă la policeman în cap de a picat jos.

— Ei acum vrei să mă arestezi? Il le întrebă zimbînd pe policeman.

— All-right! răspunde acesta și-l apucă pe Collins de mână, merge cu el la un stîlp și dă ordin după patrulă, iar poliemanul a trebuit să meargă la o casă să fie legat la rîni. Colins a mers vesel la căldură la poliție.

Petrecerea din Șiria. Ni-se scrie: Îmi-mi salta de bucurie, când am văzut că și țărani noștri din Șiria se interesează de limba noastră frumoasă românească.

S'a reprezentat „Pisica” comedie de: Teohar Alexi. A fost jucată foarte bine, îndeosebi rolurile: (Toma plugar) *Savu Crișan*, (Găvrilă tânăr plugar bogat) *Pavel Avramuș* și (Nicula plugar) *Teodor Voștinar*.

Intr'adevăr era o plăcere să auzi pe fii țărănilor noștri predând așa de bine și rostind cuvintele așa de curat. A fost foarte frumoasă și tot odată bisată poezia „Străina” de Iuliu Grozescu predată de *Marioara Tașca*.

Din predare se vede că tânăra fetiță a pătruns poezia. A fost foarte frumos predată partea unde s'a exprimat iubirea față de limba românească în care i-a vorbit mamă-sa, când a adormit-o în leagăn. Ori ce rele ar ajunge-o limba mamei sale nu o va lăsa, căci lege sfântă ar călca dacă o-ar lăsa.

A fost cântată cu succes bun cântarea „Străinul” de tînărul *Petru Debeleac*, mai ales unde a exprimat iubirea de patrie și de locul natal:

»Fie pânea cât de rea,
Tot mai bine'n țara mea».

În pauza cea mare s'a jucat „Călușerul” și „Bătuta” sub conducerea lui *Nicolae Petroviciu*. Merită toată stima și lauda țaranului *N. Petroviciu* pentru osteneala ce a făcut-o învățând tînării țărani la frumoasele jocuri naționale românești. Asemenea merită toată stima și lauda *D. Vasile Hui* dirigentul petrecerii pentru osteneala ce a făcut-o și mai ales pentru că s'a îngrijit ca programul să aibă puncte numai din viața neamului nostru românesc. *D. V. Hui* mulțumește publicului, care s'a adunat în număr așa de mare, încât abia a avut loc în sală, iar în câteva cuvinte arată starea la care am ajuns, adică am ajuns acolo, ca și noi cei născuți din opincă și trăim pe lângă opincă să ne ocupăm cu limba noastră românească. Dintre familiile inteligente am observat pe: Dnii Dr. I. Hotăran avocat, Dr. A. Monția avocat R. Bagoeviciu cassar, A. Popoviciu, G. Stan funcționari la „Victoria”, Sava Crișan învățător, cari și de astădată ca întotdeauna au luat parte la petrecere însuflețind pe români la muncă.

Putem vedea deci, că țărani români din Șiria sunt oameni, cari își iubesc limba și neamul.

Petrecerea a decurs până dimineața la 5 ore.

Șirianul.

— **Ciocnirea acceleratului Oradea-mare—Cluj.** Din Oradea-mare se anunță: Acceleratul Oradea-mare—Cluj s'a ciocnit la gara Săcădat cu un tron de marfă. Frânarul trenului de marfă a fost grav rănit. Călătorii trenului accelerat au scăpat ca prin minune.

— **Un copil monstru.** Citim în ziarele din țară: Prefectura județului Buzău, a raportat ministrului de interne, că în comuna Păturlage, din acești județ, femeia Maria Dumitru Mihalcea a dat naștere unui copil de sex feminin, având câte șase degete la ambele mâini, lipsindu-i ochii iar gura diformată.

Copilul are deasupra gurei un fel de limbă care îl pune în imposibilitate de a suga.

Fața lui e diformă și amintește pe aceea uragutanului, ca constituție fizică e normal dezvoltat. Mama lui e sănătoasă.

— **Un început bun.** În 8/21 Ianuarie a. e. tinerimea din Pâncota, cu concursul pedagogilor români din Arad, a aranjat un concert în comuna noastră Pâncota. Deoarece acesta a fost un început când s'a rohiat firul petrecerilor de demult cu caracter curat românesc, succesul material n'a putut fi la culmea celui moral.

Tinerii noștri pedagogi au dat dovadă, că posedă cunoștințe temeinice atât în muzica vocală cât și în cea instrumentală.

Au plăcut foarte mult publicului toate punctele din program așa că mai multe puncte au trebuit la insistența publicului, să fie repetate.

Foarte bine s'au achitat de rolurile lor dnii: A. Oarcea și A. Roman ped. cl. IV. Tot asemenea și în „Doina”, executată pe vioară de N. Barba ped. c. III, acompaniat de alți 3 colegi. Prin aceasta și prin executarea celorlalte puncte din program ni-au făcut nouă o seară plăcută secerind cinstoa și admirația străinilor, cari au avut fericirea de a-i asculta.

Și pe această cale ne exprimăm sincerile noastre mulțumiri dlui director seminarial R. R. Ciogariu, că ni-a dat ocaziunea de a putea arăta străinilor, cari din curiozitate au luat parte la concert, că avem și noi oameni cari știu face artă.

Între frumoasele dșoare, cari ni-au onorat cu prezența au fost: dșoara Livia Teodoroviciu (Capolnaș), surorile Livia, Aurelia Niculescu (Toe), Livia Leuca și Silvia Neamtu din loc, Iulia Suceiu, Anuța Doboș din Șiria, Surorile Persida și Saveta Nișca (Galșa), Livia Crișan (Șiria), Paula Cătană (Pâncota), surorile Varga (Nădab), Sabina Faur, Sofia Tămaș (Șiria), Livia Tătar (Lipova) Roza Petrovici și Nagy Mariska (Pâncota) și altele ale căror nume nu ni-le-am putut nota pentru-că îmi cer scuzele.

Dat fiind scopul nobil pentru care s'a aranjat această petrecere, adică ajutorarea școlii de fetițe din loc, au binevoit a face suprasolviri următorii domni:

Dr. Stefan C. Pop, deputat 15 cor., frații Burza 10 cor., Ioan Binechi 10 cor., Lazar Palco 10 cor., D. Tămaș 2 cor., familia Niculescu 2 cor., Teodorovici 2 cor., Cătană 2 cor., F. Cherecheas 2 cor., At. Popovici 2 cor.

Marinimoșii domni, cari au binevoit a suprasolvi, primească și pe această cale sincerile noastre mulțumiri. Domnilor pedagogi cari au concertat asemenea le mulțumim, în special dlui pedagog Peș, conducătorul corului. În numele inteligenței române din Pâncota: *I. Pocol*, adjunct not.

— **Atentat contra unui învățător român.** Din Brașov se comunică: În noaptea de 20 spre 21 Ianuarie s'a comis în Tohanul-vechiu un atentat cu bombă împotriva învățătorului Titus Popovici. Bomba a fost pusă în clădirea școlii unde își are domiciliul numitul învățător. Nenorocie nu s'a întâmpat însă. Bomba a distrus un perete.

— **Moartea unui român de 139 ani.** Din Cernăuți se anunță: Proprietarul de moșii române Mihail Ciornovoliu, a murit Luni la moșia Ciocnești, în vârstă de 139 ani.

— **Dare de seamă și mulțumită publică.** Comitetul parochial gr. or. român din Arad, ca în toți anii, așa și la serbările „Nașterii Domnului” din acest an s'a îngrijit de îmbrăcarea copiilor săraci cari cercetează școlile noastre confesionale din loc, împărțind la 72 școlari 40 rînduri vestminte pentru băieți, 22 rînduri vestminte pentru fetițe, 37 părechi ghete, 5 căciuli, 5 chimeși de iarnă; cari toate — afară de vestmintele donate, — au costat 433.20 cor.

La acoperirea speșelor acestor vestminte au contribuit comuna bisericeii cu 150 cor., Asociațiunea Aradană secția plugarilor cu 50 cor., d. Limbeck, proprietarul întreprinderii de înmormântare cu 4 rînduri haine pentru prunci, 4 părechi ghete, 4 căciuli și 4 chimeși de iarnă; d.

Moscovici, neguțător de haine cu 3 rinduri vestimente pentru băieți; dna Georgiu Popoviciu casar la banca „Victoria”, un rind vestimente pentru băieți, o păreche ghete, 1 căciulă, 1 chimoșe și o păreche mănuși. Iar în colecta deschisă de comitetul parohial și purtată de episcopii Constantin Don și Mihail Măconic au binevoit a contribui următorii: Dr. Nicolae Oncu 20 cor., Sava Raicu 10 cor., Ioan Moldovan 4 cor., Virgil Antonescu 3 cor., Frații Burza 10 cor., Dr. Sever Lavranic 20 cor., Pavel Bozvan 10 cor., Dr. Ioan Nemet 10 cor., Văd. Magyari Ferencz 25 cor., Aurel Călmiceanu 2 cor., Georgiu Purcari 5 cor., Sava Sevic 1 cor., Gerasim Serb 1 cor., Georgiu Popoviciu ref. bis. 1 cor., Vasile Olar 1 cor., Vasile Goldiș 5 cor., Vasile Pap 5 cor., Iuliu Herbai 5 cor., Dr. Romul Velic 10 cor., Dr. Demian Aurel 10 cor., Traian Vășan 6 cor., Constantin Don 3 cor., Dimitrie Curticean 1 cor., Dimitrie Dobru 10 cor., George Curticean băt. 2 cor., Ochoș Ilie 2 cor., Ardelean Nicolae 2 cor., Petru Păulișan 2 cor., văd. Maria Ilie 2 cor., Nicolae Mihalescu 1 cor., Arsenie Ciangan 1 cor., Ioan Gid 1 cor., Gligor Moise 5 cor., George Moise 1 cor., văd. Maria Bodea 2 cor., Ilie Moise 1 cor., Luca Raicu 2 cor., Ioan Ardelean 1 cor., Maier Găvrilă 3 cor., N. N. 22 cor. 20 fil. — S'a colectat de tot 243 cor. 20 fil.

Tuturor binevoitorilor contribuienți susținuți precum și P. St. doamne Marilina Bocu, care la împărțirea hainelor a trimis școlărilor mai multe pachete cu zaharicule și turte, le exprim și pe această cale atât în numele școlărilor săraci cât și a comitetului parohial cele mai călduroase mulțumiri. — Constantin Don episcop I.

— Se rentează, ca să se trimită haine spre curățire la spălătoria mecanică Béla Haltenberger (Cășovia) Kassa, deoarece se curăță și văpșose la perfecție. Gulere și manșete se spală alb ca zăpada și cu luciu de oglindă. Lucrare repede, serviciu prompt. Anul înființării 1810. Hotelele, restaurantele și institutelo au reducere.

Poezii populare.

Iubii fruntea fetelor
Luai ciuful verzilor
Nebuna muerilor,
Cum umblă din casă 'n casă
Tot câte o minciună lasă.

Bată-te crucea de naș,
Cu cine mă cununași
Cu ciuha din Făgăroș,
Cu propteaua gardului,
Cu nebuna satului.

Zi-i nășică să se ducă
Că la nupție mă mânăncă
C'azi noapte nu m'a mâncat.
C'am venit din sat c'am beat
Și-am pus topo'u la cap,
Bogdaproste c'am scăpat.

Frunză verde ruptă 'n tri
Eu cunosc vrerea badii
Că pe mine m'ar iubi,
Și nu 'ndrăznește-a vorbi.
Bădiș, bădișorul meu,
Indrăznește și vorbește
Că inima mea voiește!
Frunză verde ruptă 'n tri
Du-te bădișă de-aci
Ce va zice măicuța
Când te-o vedea pe-acia?
Eu 's copilă tinerea
Și nu mi place dragostea,
Că dragostea i hoafă mare
Nu-ți dă paee la lucrare,
Nici odihnă la culcare...

Lelița din prunișori
Ș'a făcut rochie 'n flori
Să iubească domnișori,
Și cămașe mocănească
Strajameșteri s'o petească,
Strajameșteri sunt bugăți
De ceia ce fac lăcăți
Strajameșteri sunt pe sate
De cei cu căldarea 'n spate!

Spune-i bade la mă-ta
Că ea de s'a măcina
Prin moară ca făina
De ne-om fi dragi ne-om lua,
De s'ar face mă-ta stan
Și tată-l tău bolovan
Tot ne-om lua într'un an.

Dragu-mi prunu cu prune
Și omul cu vorbe bune,
Dragu-mi nucu cu nuci
Și omul cu vorbe dulci,
Nu-mi place părul cu pere
Nici omul cu vorbe rele.

Din Șiclău.

Frunză verde de trifoi
Vină bădiță la noi,
Dușmanii s'or alianat
Și pădurea s-o tăiat
Eu mândruț-o voi veni
Când pădurea va inverzi,
Când va face plop nuci
Și mesteacăn mere dulci,
Poamele să vor culege
Și eu mândră nu voi merge.

Măi bădiță, om frumos
Doru nost e dragostos,
Bunul Dumnezeu de-ar da
Să se poată împreuna,
Ca să-l urzesc pe urzoi
Să-l învălesc în război,
Și l-aș nevedi prin iță
Ca să fim într'o credință,
Eu la-ș țesă cu vrăstuță
Ca să-ți fiu bade drăguță.

Bădișorul din alt sat
Ca pâne de cumpărat,
Când o cunperi te îmbucari
Dacă o mânănci nu te saturi.
Străină-s ca pasărea
N'am dragoste nicăirea,
Străină-s ca cucu 'ncodru
Sunt străină de nu-i modru.

ECONOMIE.

Curs pentru pantofari și cismari. La școala de specialitate a pantofarilor din Sibiu se va ține pentru pantofarii și cismarii din provincie (cu locuința afară de Sibiu) un curs de 5 luni care se începe la 5 Februarie n. 1912 și se termină la sfârșitul lui Iunie n. c. Instrucția, li-se dă de tot gratuit, ține zilnic dela ora 7—12 a. m. și dela 2—6 după amiază.

Se predau următoarele obiecte: 1. cunoștințe progătitoare din geometrie și aritmetică, încât acestea se recer la facerea desenurilor de model, 2. studiu asupra piciorului, asupra materialului de lucru și despre luarea măsurii, și 3. purtarea contabilității industriale.

Hârtia pentru desen și hârtia groasă (Pap-pendeckel), hârtia de scris și recvizitele de scris cum și cărțile de lipsă, se pun la dispoziție de către școală în mod gratuit; tot asemenea se pune la dispoziție locuința și pat gratuit. Afară de aceste favoruri, direcțiunea școloi împarte și câteva ajutoare între acei frecvenți născuți în Transilvania și fiind de confesiunea ortodoxă orientală, cari vor da dovezi de hărnicie și se vor distinge.

La sfârșitul cursului participanții primesc atestate de frecvență.

Toți acei măestri și calfe, cari doresc să iee parte la curs, să-și înainteze rugărilor scrise cu mâna proprie, fără zăbavă la directorul Schuster Martin în Sibiu, strada Sag Nr. 29.

Atragem și din parte-ne luarea aminte asupra acestui curs.

Sibiu, 23 Ianuarie n. 1912.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Vic. Tordășianu, prezident. Stefan Duca, notar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 2 Februarie n. 1912

Prețurile cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu de Tisa	— — — —	K. 23.25	24.40
» din com. Fejér	— — — —	» 23.15	24.20
» din com. Pesta	— — — —	» 23.15	24.20
» din Bănat	— — — —	» 23.25	24.10
» Dunărean	— — — —	» 23.25	24.10
Cucuruz	— — — —	K. 17.70	17.90
Secară	— — — —	» 20.10	20.45
Ovăs	— — — —	» 19.25	20.05

Prețul bucatelor pe termin.

Prețurile sînt a se socoti după 50 klg.

Grâu pe Octomvre 1911	— — — —	K. —
Grâu pe Aprilie 1912	— — — —	11 • 89
Grâu pe Maiu 1912	— — — —	11 • 78
Secară pe Aprilie 1912	— — — —	10 • 35
Cucuruz pe Maiu 1912	— — — —	8 • 80
Ovăs pe Aprilie 1912	— — — —	9 • 84

Târgurile de țară.

— Luna Februarie calendar nou. —

1. Proștea-mare, Sângeorgiul-săsesc, Teaca.
2. Pecica (com. Arad).
3. Barot, Cătina, Gherla, Giurgeu-Ditrău, Ghiriș, Nocrichiu, Prejmăr, Șintereag.
5. Armeni, Nadeșul-săsesc.
6. Almașul-mare (com. Cojocna), Măgheruș.
9. Ciozven, Ciuc-Sereda, Lugoj.
10. Ileanda.
11. Seghedin, Șimand.
12. Buteni.
13. Ciachi-Gîrbău.
14. Ațel, Jibău, Mocrin, Sân-Mărtinul-Homorodului, Soborșin.
15. Beiuș, Mateg, Soporul-de-jos.
16. Aita-mare, Chibed, Tășnad, Zăbala.
17. Covasna.
19. Cetatea-de-Baltă, Papolț, Reghinul-săsesc.
20. Alțina, Cagu, Huedin, Teiuș.
21. Bahnea, Boroșneul-mare.
22. Cehul Silvaniei, Chendu-mic, Goroslăul (de pe Someș).
24. Borsea, Chichinda mare, Crispatac, Hălmagiu, Mercurea, Rodna-veche, Sereada-Murășului, Sic, Cristur, Torda, Zeteleaca.
25. Biștrița, Zărand.
26. Carțfalău, Sighetul-Marmației.
27. Drăguș.
28. Dej, Aleșed, Făget.
29. Becicherecul-Mare, Mediaș.

Poșta Administrației.

- Ioan Sereș, Sinteia. Am primit 4 cor. abon. pe anul 1911.
- Aurel Domșa, Murani. Am primit 4 cor. abon. pe anul 1911.
- Petru Santeu, Chitighaz. Am primit 4 cor. abon. pe anul 1912.
- Flore Sas, Gurba. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1912.
- Traian Golea, Hălmagi. Am primit 4 cor. în abonament pe anul 1910 2.50 cor. pe anul 1911 2 cor. Mai aveți de solvit 2 cor. până la finea anului 1911.
- Pavel Drăgoi, Murani. Am primit 3 cor. în abonament. Pe anul 1911 cor. 2 și 1 cor. până la 1 Aprilie 1912.
- Traian Sfășie, Pilul-mare. Am primit 4 cor. abon. pe anul 1912.
- Dumitru Spornic, Segesvár. Pentru plăci de gramfoane să vă adresați lui Tóth József Szeged, Könyök-u. 3. sz.

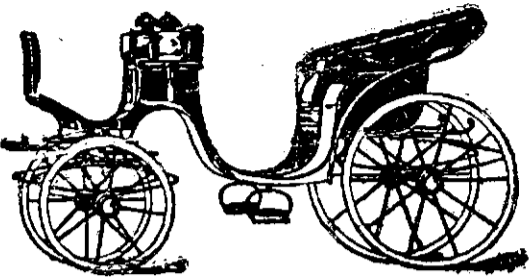
Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

•Tribuna: institut tipografic Nichin și Coas.

Huber Péter

șelar, lustruitor, dogar și ferar.
Temesvár-Gyárvaros,
 Strada Buziaș Nr. 8.

Primește ori-ce lucrări de șelărie, lustruire, dogărie și ferărie, precum și reparaturi, pe lângă prețurile cele mai moderate. Material prima calitate. Serviciu prompt și conștiincios.

Ilustrate

cu vederi din Arad, peisaguri, pasteluri și motive românești se pot căpăta

la „**Librăria Tribunei**”.

P. Bittenbinder

colorator de mășuri, curățitor chimic de băine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
 Filiala: Gyárvaros, Fő-utca 27 sz.

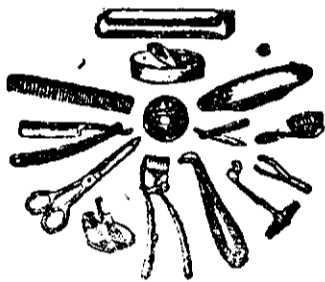
Curăță și colorează, chimic, ori-ce haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă ori-ce fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chimic cu 3 cor. Fărbuește totfelul de tort în diferite colori.

Prima tocitorie artistică, aranjată cu putere electrică și magazină de articole de oțel și briciuri

FRITS FERENGZ

Szeged, Tl-za Lajos körut 54.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc. Mașini americane de tuns părul și

barba, sistem nou, pietri de ascuțit englezești, precum și diverse articole de ras și frizat. — Serviciu prompt. Prețuri ieftine!

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reomatice cereți o sticlă de

spirit de ghiata

care face să înceteze imediat ori-ce durere de cap, de dinți provenite din răceală, ca de exemplu: junghiuri în coaste și în spate se folosește cu rezultat bun. Iar în contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o sticlă mare 1 cor. 20 fileri, 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expediază.

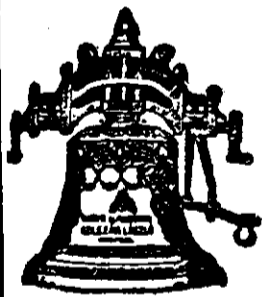
Se găsește și se poate comanda dela

Szémann Agoston,
 farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. sz.

Se expediază zilnic în toate părțile.

Fabrică
 de clopote

Distinsă la expoziția universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesorii de turnuri și stativele lor

Budapesta, Frangepán-u. 77.

(Casa proprie. Lângă stațiunea tramv. electric).

Se recomandă pentru executarea ori-căror lucrări din acest ram, ca turnarea de clopote noi și vechi, pelângă garanție de mai mulți ani, cu coroană de fier invenția mea. Pregătesc statine drepte și plecate pentru clopote.

Preliminare se trimit la cerere gratis și franco. — La dorință merge și în provincie pe spesele proprii. Execuție solidă.

Georg Barthelmie

mechanic

Brașov, Strada Porții Nr. 41.

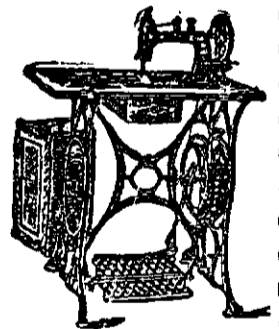
(Colțul dela strada Sfântului Ioan)

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafone, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —

Telefon 380.

— Instructor pentru scris la mașină. —

Societate act. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Rimanóczy-u.1.)

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, streanguri și pământare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

TRANSYLVANIA

Str. Cisnădiei No 5, **SIBIU**. Edificiile proprii.

Recomandă

Asigurări contra focului

pentru edificii, recolte mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții. precum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți gr-or. și gr-cat dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), în cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului; asigurări de pensuni și cu participare la câștig; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântat mai departe:

Asigurări contra grindinei (ceatră); de accidente corporale; contra inf acției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la spaducte etc.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K	4,831.168-51
Capitale asigurate pe viață, achitate	4,571.035-81
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1909	{ foc : : : : 112,015.42-
	{ viață : : : : 10,847.132-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	2,309.387-

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, Strada Cisnădiei No 5, la agenturile principale din Arad, Brașov și Cluj, și la toate agenturile locale.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul Institutului cu condiții foarte favorabile.

Invenție senzațională.

Szabdalom
n. 3956.

Törvényileg
védve 141.

Brevetat sub
No 3956.

Scutit prin lege
sub No 141.

ANTICOL

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect ulmitor **COLICEI**.
In contra:

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1½ ore. La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră. In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaiseri. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic veterinar de stat, la boala așa numită colică, atât a cailor mici cât și la ai regimentului, cu un rezultat ulmitor, pentru care, precum și pentru forma ușor de usat îl recomand cu căldura orișicui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. Litke, colonel.

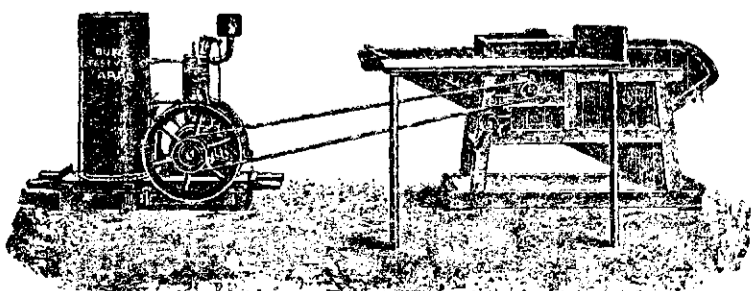
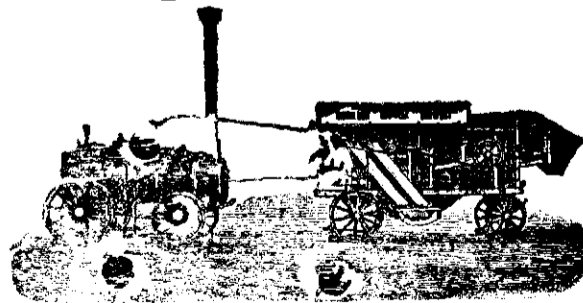
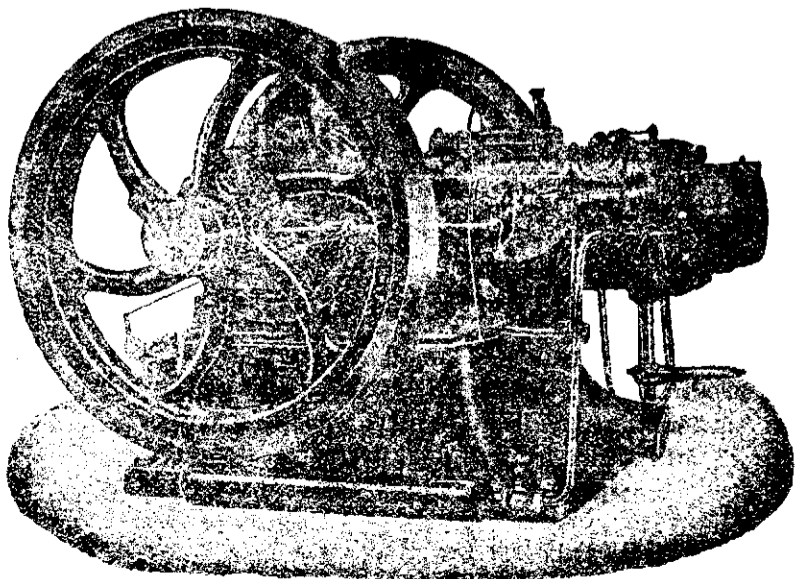
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

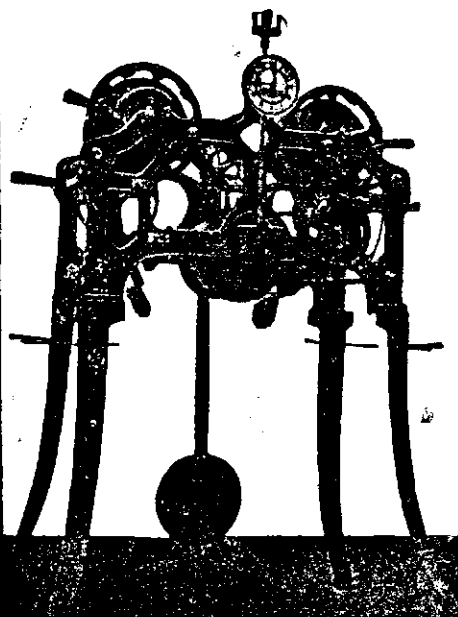
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. (Casa proprie)

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și totfelul de mașini agricole, mașini de trierat cu aburi, mașini de trierat cu motor și totfelul de motoare cu benzină, oleiu brut și motoare sugătoare cu gaz, arangem mori cu motoare cu prețurile cele moderate și cu plăți în rate.

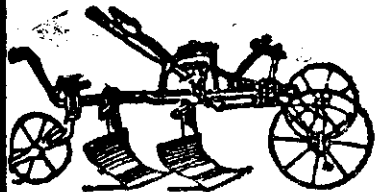
Cu garnituri pentru tractor și cu prospecte pentru mori servim bucuroși eventual pentru primă lucrurilor acestora și cerea contract mergem la fața cului pe spese noastre.

Fabrică de ceasornice ieftice și ceasornice de turn gr. Thorotzkai és Tarsa Rozgonyi és Lendvai Budapest, VII, Sziv u. 32
 Pregătește
ciasuri pentru turn din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime.
 Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.
 Ciasuri pentru castele, căsărmi și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.
 Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.
 Ciasornicarii permanenți ai capitalei și furnizorii căilor ferate ungare a fabricilor de tutun și casei de amanet.
 Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din ară cu diplomă de onoare.

Cel mai ieftin loc de cumpărat e
Marchitania G. Florian & Comp.
 Versecz. Telefon 78.
Mare asortiment:

pluguri, osii, ferării, unelte pentru casă și bucătărie, vân-
 re în regie a ierburilor de pușcă, arme, cartușe și toate
 recursele de vânatoare.
 Serviciu prompt și prețuri
 ieftine. Comande prin tren și
 poștă se efectuează grabnic și
 cu cea mai mare punctualitate.

Anton Harl
 tinichigiu
 Sibiu—Nagyszeben, Rossplatz Nr. 8.

Pregătește în atelierul său cu motor electric
 toffelul de lucrări pentru zidiri, lucrări
 de tinichea, înfrumusețări, acoperire
 de biserici și turnuri, lucrări de stac-
 mel turnat pentru ornament, precum și
 pentru firme, vane de scaldat în toată
 mărimea, ș. a. — Toate coman-
 dele se execută prompt și cu
 punctualitate.

JOHANN WELTHER
 depozitul fabricelor de pălării de
 mătase, filt și paie
 Făgăraș, Piața Francisc Iosif No 18.
 Iși recomandă bogatul magazin asortat cu
tot-felul de pălării
 tari, de păslă, și paie pentru bărbați și copii, precum și
stafi, șapci și berete
 pentru bărbați și femei, dela cele mai ieftine până la cele mai
 bune calități — Apoi **pălării țărănești** care își păstrăză
 culoarea sa originală pelângă garanție. — Se primesc tot
 felul de **reparaturi** precum și **văpsirea** pălăriilor vechi din
 păslă ori paie pelângă serviciu prompt. — Mare asortiment în
pălării de dame modei de Paris și Viena.

Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul“
 însoțire economică
 Elisabetopole—Erzsébetváros
 (Kis-Küküllő vm.).

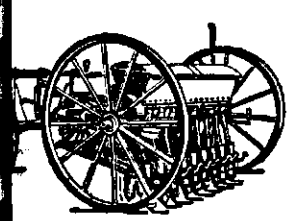
Altoi de vie

calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

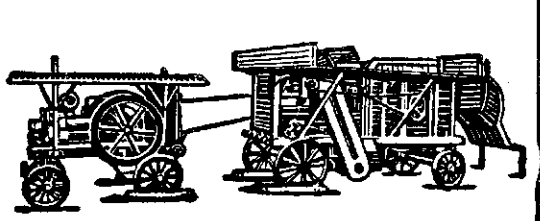
Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul“
 Elisabetopole—Erzsébetváros.
 Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.
 Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.
 Altoii sunt dezvoltati la perfecțiune!
 La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de plată!
 La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români! Trimiteți băieți la cursul practic la altoit

Noutate!

Depozitul fabricii de mașini agricole
Gömöri Testvérek,
 Budapest, IX, Boráros-tér 2.

Noutate!

Reprezentant pentru Ungaria al firmei JEZEK K. & R. fabrică de mașini și turnătorie de fier în Blanskó.

Mașinile de treerat, aranjamente complete de mori și mașini de semănat — Mașini de Gömöri Testvérek — în urma câștigării premiilor generale la expoziții recomandăm tuturor agronomilor.

Recomandăm mașinile noastre de sămănat construcție solidă, corespunzătoare tuturor pretențiilor, cu desparteții separate pentru sămănatul porumbului. — Recomandăm încă următoarele specialități: Mori cu cilindre de piatră și site, pentru măcinat mare, mijlociu și fin, la putere de apă, abur și motor.
 Mașini pentru fabricarea țiglei, aranjamente complete pentru fabrici de țigle Mașini pentru țigle de ciment și de spart piatră.
 A fost distins cu nenumărate premii: cel mai nou sistem de mașini de treerat, cu motor, pe cari le recomandăm în deosebi on. agronomi, pe lângă garanție și condiții acomodată de plată. — Pentru instrucția necesară la conducerea acestor mașini trimitem om de specialitate.

Pe cei cari doresc să cumpere îi vizităm în persoană, având astfel cumpărătorii un câștig și anume onorariul ce l'ar încassa în alt chip, agentul.
SERVICIU PROMPT!
 Catalog la dorință trimitem gratis.

„SEBEȘANA” cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

Convocare.

P. T. Domnii acționari ai Cassei de păstrare pe acțiuni „SEBEȘANA” din Caransebeș se convoacă la a

X-a adunare generală ordinară,

care se va ținea *Luni în 5 Februarie 1912 st. n. la 2 ore d. a.* în localitatea institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1911 și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii venitului curat.
3. Darea absolutului pe anul de gestiune expirat.
4. Esmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în această adunare generală.
5. alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Modificarea §-lui 13 din statute, precum și a statutelor fondului de penziune.
7. Eventuale propuneri.

Caransebeș, 25. Ianuarie 1912 st. n.

Direcțiunea.

NB. *Vot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari au depus la cassa institutului în orele oficioase până în 2 Februarie 1912 la 12 ore din zi acțiunile lor, transcrise cu o lună înainte de adunare în registrul institutului pe numele lor. Femeile se pot prezenta numai prin astfel de plenipotențiași, cari încă sunt acționari. Minorenii și persoanele jur dice se reprezintă prin reprezentanții lor legali.*

ACTIVA.		Contul Bilanț		PASIVA.	
Cassa în numerar — — — — —	39594.38			Capital societar — — — — —	260000
Giro-conto la banca Austro-Ungară — — —	8279.36			Fondul de rezervă general — — — — —	64149.11
Cassa de păstrare postală r. ung — — —	782.75	48656.49		Fondul de rezervă special — — — — —	5021.85
Cambii de bancă — — — — —	85290.54			Fondul casei institutului — — — — —	7500. —
Cambii cu acoperire hipotecară — — — —	53851.7 —	1393807.54		Fondul de penziune — — — — —	22379.40
Imprumuiri ipot. care — — — — —		103400.68		Depozite spre fructificare — — — — —	99050.36
Imprumuturi de cont-curent — — — — —		48941.57		Reescont — — — — —	816785.45
Imprumuturi pe amănute — — — — —		16241.11		Imprumuturi ipot. cedate — — — — —	487405.00
Efecte — — — — —		25756. —		Divide de nerisicite — — — — —	26184.68
Valori de încasat — — — — —		1275.67		Contribuție nesolvită după interese de depozite	98. —
Depunerea fond. de penz. — — — — —		22379.40		Interese tranzitoare antic p.	2131.60
Casa institutului — — — — —		48480.89		P ofi. transpus din 1910 — — — — —	22303.05
Realiități (de vânzare) — — — — —		13074.12		P ofi. curat pro 1911 — — — — —	1500. —
Mobilier — — — — —	6009.11				38913.71
» după amortiz. de 10% — — — — —	600.91				40433.71
Diverse conturi debitoare — — — — —		5408.2			
Interese anticipate la reescont — — — —	4251.55	15615.67			
Inter. anticip. la imprum. h. p. ced. — — —	478.90				
Int. tranzitoare restante la Imprum. și camb. hip.	6625.07	11355.52			
		1754392.75			1754392.75

SPESE.		Contul Profitului și al Perderilor.		VENITE.	
Interese:				Profit transpus din 1910 — — — — —	1500. —
după depozite spre fructif. — — — — —	4264.98			Interese:	
de reescont — — — — —	23493.45			dela cambii de bancă — — — — —	81688.46
de imprum. hip. cedate — — — — —	1657.99			» cambii cu acoperire hip. — — — — —	41392.12
de cont-curent — — — — —	259.34	67475.76		» imprum. hipotecare — — — — —	8259.19
Contribuție:				» imprum. de cont-curent — — — — —	2818.97
di. ectă și comunală — — — — —	6720.95			» imprum. pe amănute — — — — —	1406.51
după inter. de dep. spre fruct. — — — —	4216.50	10927.45		Venit dela efecte — — — — —	1189.50
Salare și mărci de prezență — — — — —		20801.20		Venit dela casa institutului — — — — —	1425.50
Spese de cancelarie și chire — — — — —		7151.17		Venit dela realități — — — — —	574.90
10% amortizare din mobilier — — — — —		600.91		Provizluni și diferite taxe — — — — —	7135.00
Profit transpus din 1910 — — — — —	1500. —				
Profit curat pro 1911 — — — — —	38933.71	40433.71			
		147390.29			147390.29

Caransebeș, 31 Decembrie 1911.

Dr. Nicolae Ionescu m. p.
director executiv.

Dr. Iosif Olariu m. p.
membru în direcț.

Constantin Călțiu m. p.
contabil.

Nic. Marin m. p.
membru în direcț.

S. Bistreanu m. p.
membru în direcț.

Dr. P. Ionescu m. p.
membru în direcț.

Const. Călțiu m. p.
membru în direcț.

E. Hodoș m.
membru în direcț.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent al bilanțului și cel al venitelor și cheltuielilor și contul de bilanț, tându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Nicolae Jumanca m. p.
președinte.

Romulus Carabașiu m. p.

Ioan Lazaroni m. p.

Ioan Moldovan m. p.
revizor expert al „Solidarității”